

OUTLOOK | 1 |

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Ευρωπαϊκός
Οργανισμός για την
Ασφάλεια και την
Υγεία στην Εργασία

OUTLOOK | 1 |

ΝΕΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

**Η υπηρεσία Europe Direct σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις
στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση**

**Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση σε αριθμούς 00 800 ή επιβάλλουν χρεώσεις.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το Διαδίκτυο μέσω του εξυπηρετητή Europa (<http://europa.eu>).

Βιβλιογραφικό δελτίο υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 2009

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία, 2009
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Ημετάφραση πραγματοποιήθηκε από το Μεταφραστικό Κέντρο (CdT, Λουξεμβούργο), με βάση το πρωτότυπο αγγλικό κείμενο.

Printed in Belgium

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος	5
Εισαγωγή	7
Ηλικία	7
Χημικοί κίνδυνοι στις ΜΜΕ	9
Διάρθρωση της απασχόλησης ανά δραστηριότητα	9
Έκθεση σε θόρυβο και βλάβες στην ακοή	11
Έκθεση σε υπεριώδη ακτινοβολία	12
Φύλο	13
Αγορά εργασίας: καθεστώς απασχόλησης	14
Νανοτεχνολογίες	15
Επαγγελματικές ασθένειες	16
Επαγγελματική διάρθρωση	18
Πανδημίες	18
Ατυχήματα που σχετίζονται με την εργασία	20
Άγχος στην εργασία	21
Εργαζόμενοι νέοι	22

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η κοινοτική στρατηγική για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία 2002-2006 κάλεσε τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία να δημιουργήσει ένα παρατηρητήριο κινδύνων ώστε να συμβάλει στην «πρόβλεψη νέων και αναδυόμενων κινδύνων» στο πλαίσιο της ανάπτυξης ενός «αυθεντικού πνεύματος πρόληψης των κινδύνων».

Ως αποτέλεσμα, ο Οργανισμός έκανε τα πρώτα βήματα για τη σύσταση ενός Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Κινδύνων (ΕΠΚ) βασιζόμενος στο προηγούμενο έργο του σε θέματα όπως το μεταβαλλόμενο περιβάλλον εργασίας, η έρευνα και ενημέρωση σε θέματα καλής πρακτικής σχετικά με τους αναδυόμενους κινδύνους. Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα κατά την πρώτη φάση του ΕΠΚ ήταν η δημοσίευση τεσσάρων βασικών εκθέσεων όπου συνδυάζονται προβλέψεις εμπειρογνομόνων με κριτικές της επιστημονικής βιβλιογραφίας, με στόχο να αναδειχθούν οι αναδυόμενοι κίνδυνοι στους τέσσερις βασικούς τομείς της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (ΕΑΥ): αναδυόμενοι φυσικοί, βιολογικοί, ψυχοκοινωνικοί και χημικοί κίνδυνοι.

Για το ΕΠΚ, η ανάθεση και δημοσίευση μελετών είναι μόνο η αρχή του έργου του. Ένας από τους βασικούς του στόχους είναι να ενθαρρύνει το διάλογο μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών του Οργανισμού σχετικά με τα πορίσματά του. Αυτό προσπαθούμε να το πράξουμε με δύο τρόπους: καταρχάς, το ΕΠΚ διοργανώνει μία σειρά σεμιναρίων, στα οποία φέρνει σε επαφή τους επιφανέστερους εμπειρογνώμονες κάθε τομέα καθώς και υπευθύνους χάραξης πολιτικής της ΕΕ, όπως τους κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους από αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλους οργανισμούς, όπως η ΔΟΕ και η ΠΟΥ. Σε αυτά τα σεμινάρια παρουσιάζονται και συζητούνται τα αποτελέσματα των βασικών εκθέσεων του ΕΠΚ και οι παρατηρήσεις των συμμετεχόντων χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό πιθανών θεμάτων προτεραιότητας για μελλοντικές δραστηριότητες του ΕΠΚ. Δύο τέτοια σεμινάρια έχουν ήδη πραγματοποιηθεί με θέμα τους αναδυόμενους βιολογικούς και ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, ενώ νέα σεμινάρια προγραμματίζονται για το 2009, με έμφαση στους αναδυόμενους χημικούς κινδύνους, τη βία στον χώρο εργασίας και τις καρκινογόνες ουσίες.

Τα σεμινάρια αυτά έχουν αποδειχθεί χρήσιμα για την τόνωση του διαλόγου και δίνουν τη δυνατότητα στους κορυφαίους εμπειρογνώμονες του τομέα να μοιραστούν τις τελευταίες επιστημονικές γνώσεις με υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Ωστόσο, μολονότι το περιεχόμενο και τα συμπεράσματα των σεμιναρίων

αυτών διατίθενται δωρεάν στην ιστοσελίδα μας, ο αριθμός των συμμετεχόντων τους οποίους μπορούμε να προσεγγίσουμε με τον τρόπο αυτό είναι περιορισμένος. Γι' αυτό προσπαθούμε να ενημερώσουμε τα ενδιαφερόμενα μέρη μας σχετικά με τα πορίσματα του ΕΠΚ με έναν ακόμη τρόπο: με την παρούσα ειδική έκδοση, το *Outlook*.

Σε αυτό το πρώτο τεύχος του *Outlook* θα βρείτε μια γενική επισκόπηση ορισμένων από τα βασικότερα έργα που διεξάγονται από το ΕΠΚ, καθώς και σύντομα άρθρα που καλύπτουν τις διαφορετικές πτυχές της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, από γενικότερα θέματα, όπως θέματα για την αγορά εργασίας και δημογραφικά στοιχεία, έως συγκεκριμένους αναδυόμενους κινδύνους και εξελίξεις στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας.

Το *Outlook* δημοσιεύεται σε 22 γλώσσες με σκοπό να προσεγγίσει όσο το δυνατόν περισσότερους ενδιαφερομένους. Εάν επιθυμείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε από τα θέματα αυτά, υπάρχει ένα εκτενές άρθρο –μόνο στην αγγλική γλώσσα– στην ιστοσελίδα του Οργανισμού: <http://osha.europa.eu/en/publications/outlook>. Εκεί θα βρείτε επίσης παραπομπές σε εκθέσεις και τεχνικά δελτία που δημοσιεύονται από τον Οργανισμό και διατίθενται δωρεάν στην ιστοσελίδα μας.

Ελπίζουμε να βρείτε το *Outlook* ενδιαφέρον και χρήσιμο. Προσπαθούμε συνεχώς να βελτιώνουμε τον τρόπο με τον οποίο μοιραζόμαστε τα αποτελέσματα

του έργου μας με τους άμεσα ενδιαφερομένους, γι' αυτό είναι ευπρόσδεκτα οποιαδήποτε σχόλια μπορεί να έχετε σχετικά με το περιεχόμενο και τη μορφή αυτής της έκδοσης.

Jukka Takala
Διευθυντής
Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια
και την Υγεία στην Εργασία
Ιανουάριος 2009

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το καθεστώς επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας του εργατικού δυναμικού της ΕΕ επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες, με κυριότερους τη μεταβαλλόμενη δημογραφική διάρθρωση, την εξάπλωση των νέων τεχνολογιών και την εξασθένηση της σπουδαιότητας παλαιότερα κραταιών οικονομικών τομέων, όπως η βιομηχανία και η εξόρυξη μετάλλων. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται αλλαγές όχι μόνο στον αριθμό των θέσεων εργασίας σε κάθε τομέα, αλλά και στο είδος των διαθέσιμων θέσεων. Η ηλικιακή σύνθεση του εργατικού δυναμικού μεταβάλλεται. Οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν νέες κατηγορίες απασχόλησης. Ως αποτέλεσμα της παγκοσμιοποίησης, απειλές για την υγεία οι οποίες κάποτε ήταν μακρινές εξαπλώνονται πλέον εύκολα σε όλο τον κόσμο μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα. Για να διαφυλάξει την υγεία του εργατικού δυναμικού και να διατηρήσει την οικονομική της ισχύ και ανταγωνιστικότητα, η ΕΕ θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις προνοητικά. Η παρούσα έκδοση *Outlook* παρουσιάζει μία επισκόπηση των σημερινών και μελλοντικών τάσεων όσον αφορά την επαγγελματική υγεία, τους κυριότερους κινδύνους στον χώρο εργασίας και την πρόληψή τους.

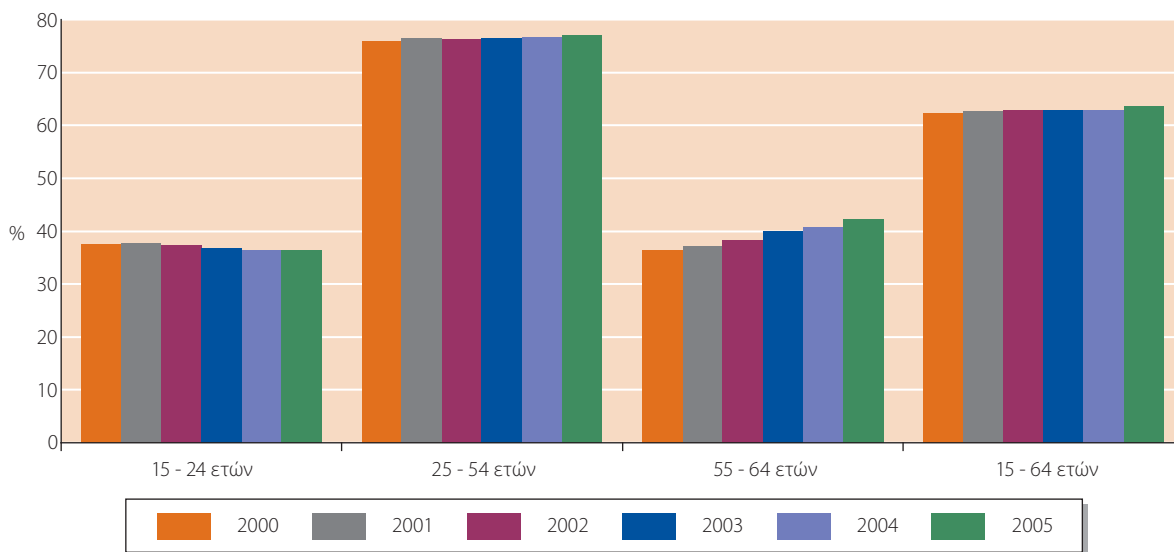
ΗΛΙΚΙΑ

Οι πρόσφατες αλλαγές στην ηλικιακή διάρθρωση του εργατικού δυναμικού στην Ευρώπη θα έχουν συνέπειες για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Μεταξύ 2000 και 2005, ο συνολικός αριθμός των εργαζομένων στην ΕΕ-25 ηλικίας μεταξύ 15 και 64 αυξήθηκε κατά 8,3 εκατομμύρια. Ο αριθμός των απασχολούμενων μειώθηκε κατά 0,7 εκατομμύρια στα άτομα ηλικίας 15 έως 24 ετών, ενώ αυξήθηκε κατά 4,2 εκατομμύρια μεταξύ των ατόμων ηλικίας 55 έως 64 ετών.

Με εξαίρεση τους εργαζόμενους νέους (15–24 ετών), τα ποσοστά απασχόλησης παρουσιάζουν από το 2000 αύξηση σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Η γήρανση του εργατικού δυναμικού έχει επιπτώσεις στην **ισορροπία μεταξύ των φύλων**. Το 2005, όπως και τα πέντε προηγούμενα χρόνια, το εργατικό δυναμικό στην ΕΕ-25 αποτελούνταν ακόμη κυρίως από άνδρες. Το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών αυξήθηκε ελάχιστα: ήταν 71,1% (για τους άνδρες 15–64 ετών) το 2005 έναντι 71,0% το 2000 (+0,1). Από την άλλη πλευρά, το ποσοστό

Διάγραμμα 1: Ποσοστά απασχόλησης ανά ηλικιακή ομάδα (%), ΕΕ-25

απασχόλησης των γυναικών αυξήθηκε από 53,5% το 2000 σε 56,3% το 2005 (+2,8%).

Το ποσοστό απασχόλησης είναι υψηλότερο για τους εργαζομένους ηλικίας 25–54 ετών (άνδρες 85,4%, γυναίκες 68,9%) και ακολουθούν οι εργαζόμενοι ηλικίας 55–64 ετών (άνδρες 51,5%, γυναίκες 33,6%). Το 39,1% του ανδρικού πληθυσμού και το 33,3% του γυναικείου πληθυσμού ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών ήταν απασχολούμενοι. Τα συνολικά ποσοστά απασχόλησης στον πληθυσμό ηλικίας 15–24 ετών μειώνονται τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες.

Οι περισσότεροι εργαζόμενοι στην ΕΕ ηλικίας 15–64 ετών απασχολούνται στους ακόλουθους τέσσερις **οικονομικούς τομείς**:

- Μεταποίηση (35,6 εκατ.)
- Εμπόριο (28,2 εκατ.)
- Υγεία και κοινωνική εργασία (19 εκατ.)
- Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες (18,2 εκατ.).

Η τομεακή κατανομή των εργαζομένων ηλικίας 25–54 ετών είναι σχεδόν ίδια με αυτή τη γενική εικόνα, όμως διαφορετική είναι η θέση των εργαζομένων ηλικίας 15–24 ετών. Οι εργαζόμενοι αυτοί απασχολούνται συχνότερα στο εμπόριο (4,6 εκατ.) και ακολουθούν η μεταποίηση (3,6 εκατ.), οι κατασκευές (1,9 εκατ.) και τα ξενοδοχεία και εστιατόρια (1,8 εκατ.). Μεγάλη αύξηση έχει σημειωθεί στον αριθμό εργαζομένων ηλικίας 15–24 ετών στον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων.

Οι εργαζόμενοι ηλικίας 55–64 ετών απασχολούνται συχνότερα στους τομείς της μεταποίησης (3,6 εκατ.), του εμπορίου (2,8 εκατ.) και της υγείας και κοινωνικής εργασίας (2,3 εκατ.). Σε αυτή την ομάδα ο τομέας της εκπαίδευσης καταλαμβάνει την τέταρτη θέση (2,2 εκατ.).

Όσον αφορά τις **κατηγορίες επαγγελμάτων**, η απασχόληση εργαζομένων ηλικίας 55 έως 64 ετών αυξάνεται στην κατηγορία των μελών νομοθετικών σωμάτων, ανωτέρων διοικητικών και διευθυντικών στελεχών. Μεταξύ των εργαζομένων ηλικίας 15 έως 24 ετών, αύξηση παρουσιάζουν οι θέσεις εργασίας στην κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές.

Το 2005, οι συνηθέστερες επαγγελματικές κατηγορίες στον πληθυσμό ηλικίας 15–64 ετών στην ΕΕ-25 ήταν οι τεχνικοί και οι ασκούντες συναφή επαγγέλματα (31,5 εκατ.), οι ειδικευμένοι τεχνίτες και οι ασκούντες συναφή επαγγέλματα (27,5 εκατ.), ελεύθεροι επαγγελματίες (26,3 εκατ.) και οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών (26 εκατ.). Συνολικά, αυτές οι επαγγελματικές ομάδες απασχολούσαν περίπου 111 εκατομμύρια (επί συνόλου 193,8 εκατ.) εργαζομένους.

Η κατανομή σε επαγγελματικές κατηγορίες για την ηλικιακή ομάδα 25–54 ετών είναι σχεδόν ίδια με αυτή την εικόνα (αντίστοιχα 25,6, 21,1, 21,9 και 18,6 εκατ.), ενώ οι εργαζόμενοι μεταξύ 15 και 24 ετών είναι κυρίως απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών (5,2 εκατ.), και ακολουθούν οι ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (3,6 εκατ.). Οι υπάλληλοι γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (2,7 εκατ.) και οι τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (2,7 εκατ.) καταλαμβάνουν την τρίτη και τέταρτη θέση, ενώ πολύ κοντά ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες (2,5 εκατ.). Οι εργαζόμενοι ηλικίας 55–64 ετών είναι συνήθως ελεύθεροι επαγγελματίες (3,5 εκατ.), τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (3,2 εκατ.) και ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα (2,8 εκατ.). Σε αυτή την ομάδα, τα μέλη των νομοθετικών σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη καταλαμβάνουν την τέταρτη θέση (2,6 εκατ.).

Μεταξύ 2000 και 2005, η μεγαλύτερη αύξηση σημειώθηκε στους τεχνικούς και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (+3,9 εκατ.), στους ελεύθερους επαγγελματίες (+3 εκατ.) και στους ανειδίκευτους εργάτες, (+2,9 εκατ.). Η αυξητική αυτή τάση είναι εμφανής στην ηλικιακή ομάδα των 25–54 ετών. Η ομάδα των 55–64 ετών παρουσιάζει την ίδια τάση. Επιπλέον, στην ομάδα αυτή σημειώνεται αύξηση στην απασχόληση των μελών νομοθετικών σωμάτων, ανώτερων διοικητικών και διευθυντικών στελεχών. Για την κατηγορία 15–24, η τάση διαφέρει από τη γενική εικόνα: οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές σε καταστήματα και υπαίθριες αγορές παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αύξηση (+0,38 εκατ.), ενώ ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες (+0,15 εκατ.) και οι τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (+0,13 εκατ.).

Οι επαγγελματικές ομάδες όπου σημειώθηκε η μεγαλύτερη μείωση εργατικού δυναμικού (15–34 ετών) ήταν οι ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα (-1,5 εκατ.), ακολουθούμενοι από τους υπαλλήλους γραφείου και ασκούντες συναφή επαγγέλματα (-1,0 εκατ.). Η ίδια φθίνουσα τάση παρατηρείται στις ηλικιακές ομάδες των 15–24 ετών και 25–45 ετών. Στην ηλικιακή ομάδα των 55–64 ετών, μόνο ο αριθμός των ειδικευμένων γεωργών, κτηνοτρόφων και αλιέων μειώθηκε ελαφρώς (-0,1 εκατ.).

Όσον αφορά το εργασιακό καθεστώς, ο αριθμός των ατόμων με **μερική και προσωρινή απασχόληση** τείνει να συγκεντρώνεται στις μεγαλύτερες και νεότερες ηλικιακές ομάδες. Το μεγαλύτερο ποσοστό εργαζομένων με μερική απασχόληση εμφανίζεται στην αρχή και στο τέλος του εργασιακού βίου (το 26% των εργαζομένων ηλικίας 15–24 ετών και το 20% των εργαζομένων 50–64 ετών καταχωρήθηκαν ως μερικώς απασχολούμενοι το 2005). Το ίδιο έτος, περίπου το 40% των εργαζομένων ηλικίας 15–24 ετών

απασχολούνταν σε θέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, έναντι περίπου 12% των εργαζομένων ηλικίας 25–49 ετών και 6% των εργαζομένων ηλικίας 50–64 ετών.

Τις επόμενες δεκαετίες, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ευρώπης θα περιλαμβάνει περισσότερους εργαζομένους ηλικίας 50 ετών και άνω, με αντίστοιχη μείωση του ποσοστού των νέων ατόμων.

Η μεταβολή αυτή των ηλικιακών σχημάτων θα καταστήσει πιο σημαντική από ποτέ την εστίαση στη μείωση του κινδύνου επαγγελματικών ατυχημάτων και στη βελτίωση της υγείας των εργαζομένων, ιδίως των μεγαλύτερων σε ηλικία εργαζομένων. Η μείωση του ποσοστού των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, σε συνδυασμό με την εφαρμογή αποτελεσματικών προγραμμάτων αποκατάστασης, θα συμβάλει στη διατήρηση της καλής υγείας του ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού.

ΧΗΜΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΙΣ ΜΜΕ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αντιπροσωπεύουν το 99,42% του συνόλου των επιχειρήσεων στην ΕΕ.

ΜΜΕ υπάρχουν σε όλους τους τομείς της οικονομίας, κυρίως όμως στο διανεμητικό εμπόριο και στα ξενοδοχεία και εστιατόρια, όπου το 2003 αντιπροσώπευαν το 73,4% και 80,6% της συνολικής απασχόλησης αντίστοιχα. Αντιθέτως, απασχολούσαν μόλις το 20,9% των εργαζομένων στον τομέα της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ύδατος.

Η συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων που σχετίζονται με επικίνδυνες ουσίες στην εργασία είναι γενικά υψηλότερη στις ΜΜΕ απ' ό,τι στις μεγάλες επιχειρήσεις. Συνολικά, στις ΜΜΕ καταγράφεται περίπου το 80% του συνόλου των επαγγελματικών ασθενειών που προκαλούνται από χημικούς παράγοντες.

Αυτό δείχνει ότι μεγάλος αριθμός εργαζομένων σε ΜΜΕ εκτίθεται σε χημικές ουσίες, οι οποίες λόγω ανεπαρκούς προστασίας και εφαρμογής μη ασφαλών εργασιακών πρακτικών μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία τους.

Οι εργαζόμενοι στις ΜΜΕ είναι πιθανό να εκτίθενται σε χημικές ουσίες σε διάφορους κλάδους, μεταξύ των οποίων οι κατασκευές, τα πλυντήρια, η υγειονομική περίθαλψη, οι προσωπικές υπηρεσίες (κομμωτήρια), η μεταλλευτική βιομηχανία, η κλωστοϋφαντουργία, η κατασκευή επίπλων, η βιομηχανία τροφίμων, οι μεταφορές και η διάθεση αποβλήτων.

Οι εργαζόμενοι σε ΜΜΕ που εκτίθενται σε χημικούς παράγοντες συχνά αντιμετωπίζουν ποικίλες επιπτώσεις

στην υγεία τους. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις αυτές διαθέτουν γενικά λιγότερους πόρους σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις για την ορθή διαχείριση των κινδύνων. Επίσης, πολλές από τις ΜΜΕ έχουν περιορισμένα δικαιώματα και μέσα πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με τις χημικές ουσίες που υπάρχουν στα προϊόντα που αγοράζουν και χρησιμοποιούν.

Ορισμένα κράτη μέλη –όχι όλα– έχουν αναπτύξει απλοποιημένα πρότυπα αποτίμησης και ελέγχου της έκθεσης σε χημικούς κινδύνους.

Ανά **επάγγελμα**, τον υψηλότερο κίνδυνο επαγγελματικών ατυχημάτων που οφείλονται σε επικίνδυνες ουσίες παρουσιάζει η παραγωγή κάθε τύπου, στην οποία καταγράφεται το 37,8% του συνόλου των ατυχημάτων αυτών. Περίπου 10,5% των εν λόγω ατυχημάτων εμφανίζεται στις κατασκευές νέων κτιρίων, 10% στον καθαρισμό χώρων και μηχανημάτων και 7% στις εργασίες συντήρησης.

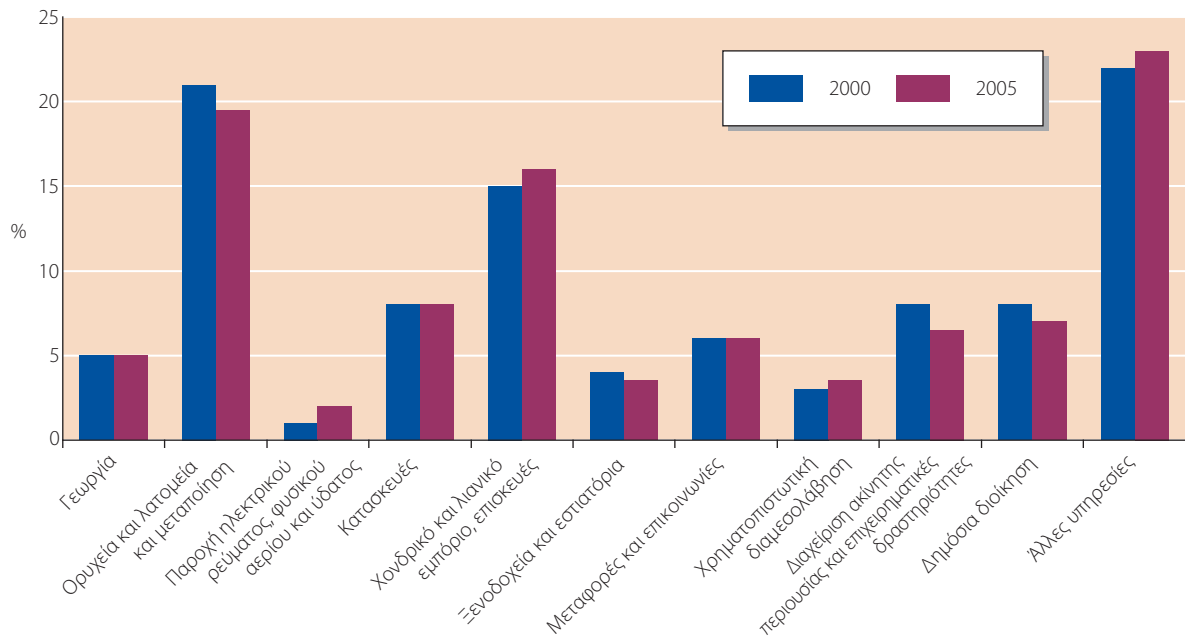
Τα κύρια προληπτικά μέτρα που οφείλουν γενικά να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις ορίζονται στην οδηγία της ΕΕ για τους χημικούς παράγοντες. Αυτά καλύπτουν:

- την εξάλειψη των επικίνδυνων ουσιών και διεργασιών, ή την υποκατάστασή τους από λιγότερο επικίνδυνες εναλλακτικές,
- την εφαρμογή μέτρων συλλογικής προστασίας, όπως μηχανικών ελέγχων ή επαρκούς αερισμού και κατάλληλων οργανωτικών μέτρων,
- την πρόβλεψη κατάλληλου εξοπλισμού για την εργασία με χημικούς παράγοντες,
- τη μείωση στο ελάχιστο του αριθμού των εργαζομένων που υφίστανται ή είναι πιθανό να υποστούν έκθεση,
- τον περιορισμό στο ελάχιστο της διάρκειας και της έντασης της έκθεσης,
- κατάλληλα μέτρα υγιεινής,
- τον περιορισμό της ποσότητας χημικών παραγόντων στο ελάχιστο που απαιτείται για το συγκεκριμένο τύπο εργασίας,
- κατάλληλες διαδικασίες εργασίας που περιλαμβάνουν ρυθμίσεις για τον ασφαλή χειρισμό, αποθήκευση και μεταφορά επιβλαβών χημικών παραγόντων και αποβλήτων,
- όταν η έκθεση δεν είναι δυνατόν να αποφευχθεί με άλλα μέσα, την εφαρμογή μέτρων ατομικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένου προσωπικού προστατευτικού εξοπλισμού.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ο τομέας των υπηρεσιών κυριαρχεί σήμερα στην οικονομία της ΕΕ, αντιπροσωπεύοντας το

Διάγραμμα 2: Κατανομή του εργατικού δυναμικού ανά τομέα

Πηγή: ESWC, 2000, και EE-27 – ESWC, 2005

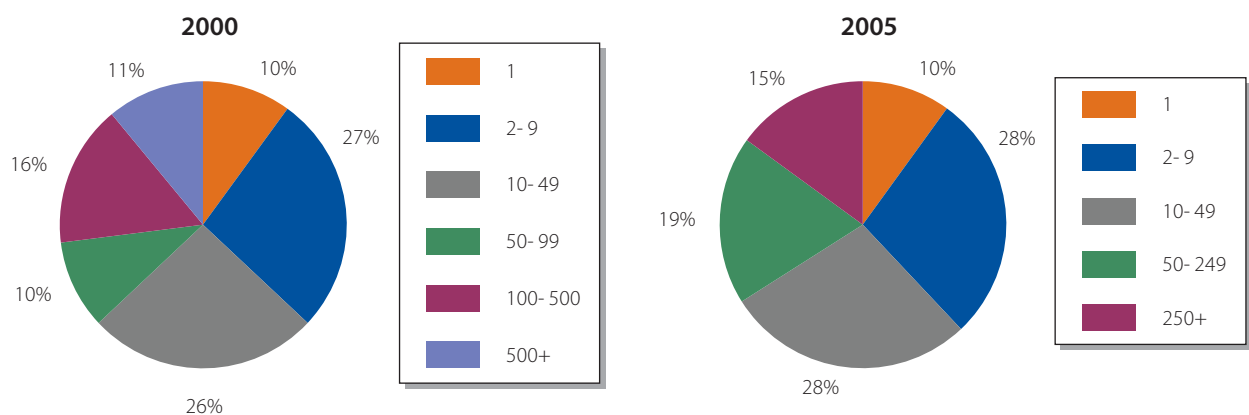
67,1% της συνολικής οικονομίας στην ΕΕ-25 (69,1% για την ΕΕ-15). Ενώ ορισμένες χώρες διατηρούν ένα σχετικά υψηλό ποσοστό απασχόλησης σε παραδοσιακούς τομείς, περιλαμβανομένης της γεωργίας και της βιομηχανίας, η μεταφορά θέσεων εργασίας προς τις υπηρεσίες είναι συνεχής. Μεταξύ 1995 και 2002, στην ΕΕ-15 σημειώθηκε ιδιαίτερα απότομη μείωση του ποσοστού των εργαζομένων στα ορυχεία (22%) και στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και ύδατος (11%). Οι τομείς όπου σημειώθηκε η μεγαλύτερη αύξηση σε αριθμούς είναι η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, οι εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες

(47%) και η υγεία και κοινωνική εργασία (18%). Τα στοιχεία για την περίοδο 2000-2005 παρουσιάζονται στο διάγραμμα 2.

Επίσης, παρατηρούνται διαφορές μεταξύ των ποσοστών απασχόλησης των ανδρών και των γυναικών στις διάφορες οικονομικές δραστηριότητες. Οι γυναίκες απασχολούνται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Το επίπεδο απασχόλησης των ανδρών είναι σημαντικά χαμηλότερο στις υπηρεσίες αλλά υψηλότερο στη βιομηχανία.

Όσον αφορά το μέγεθος των επιχειρήσεων, το 85% των εργαζομένων απασχολούνται σε μικρομεσαίες

Διάγραμμα 3: Κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού ανά μέγεθος επιχείρησης

Πηγή: ESWC, 2000, και στην ΕΕ-25 – ESWC, 2005-2005

επιχειρήσεις (ΜΜΕ), δηλαδή σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 250 εργαζομένους και το 63% σε επιχειρήσεις με λιγότερους από 50 εργαζομένους.

Περίπου το 10% των εργαζομένων είναι αυτοαπασχολούμενοι, χωρίς άλλους υπαλλήλους.

Ο αυξανόμενος αριθμός των μικροεπιχειρήσεων και των ΜΜΕ έχει ιδιαίτερη σημασία από την άποψη της ασφάλειας και της υγείας. Οι ESAW (ευρωπαϊκές στατιστικές για τα εργατικά ατυχήματα) δείχνουν ότι η συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων στον χώρο εργασίας είναι **υψηλότερη στις ΜΜΕ** απ' ό,τι στις επιχειρήσεις με περισσότερους από 250 υπαλλήλους.

Η κατανομή του εργατικού δυναμικού ανά μέγεθος επιχείρησης και τομέα παρουσιάζεται στα ανωτέρω διαγράμματα.

ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΘΟΡΥΒΟ ΚΑΙ ΒΛΑΒΕΣ ΣΤΗΝ ΑΚΟΗ

Ο θόρυβος στον χώρο εργασίας αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα, το οποίο εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα βιομηχανικών τομέων. Η έκθεση σε υπερβολικό θόρυβο μπορεί να προκαλέσει βλάβες στην ακοή.

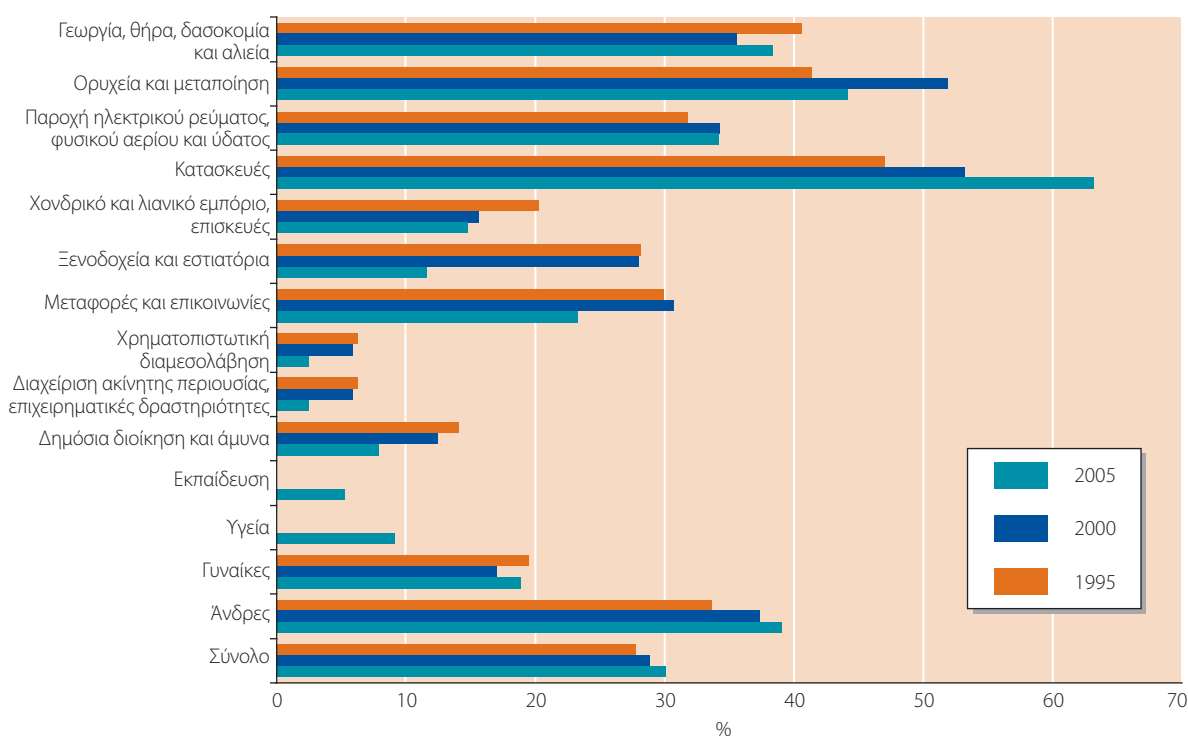
Οι βλάβες στην ακοή που οφείλονται στο θόρυβο μπορεί να προκληθούν από μία και μόνο έκθεση σε παλμικό θόρυβο (άνω των 140 ντεσιμπέλ (dB(C)), ή από την έκθεση σε ήχους υψηλής έντασης (άνω των 85 ντεσιμπέλ (dB(A)) για αρκετές ώρες κάθε εργάσιμη ημέρα για παρατεταμένο διάστημα.

Στην ΕΕ-27 υπολογίζεται ότι 60 εκατομμύρια εργαζόμενοι –30% του εργατικού δυναμικού– εκτίθενται σε θόρυβο.

Η έκθεση σε θόρυβο είναι συνήθης στους τομείς της γεωργίας, των ορυχείων και της μεταποίησης και των κατασκευών, στους οποίους πλήττεται πάνω από το 35% των εργαζομένων. Οι τομείς όπου αναφέρονται τα υψηλότερα επίπεδα βλαβών στην ακοή που σχετίζονται με την εργασία είναι τα ορυχεία και η μεταποίηση, οι κατασκευές, οι μεταφορές και επικοινωνίες. Το υψηλότερο ποσοστό προβλημάτων ακοής καταγράφεται στους εργάτες. Οι εργαζόμενοι στην κατηγορία αυτή είναι πολύ πιο εκτεθειμένοι σε θορύβους, διότι αναλαμβάνουν θορυβώδεις εργασίες και μηχανήματα.

Οι τελευταίες τάσεις απασχόλησης δείχνουν ότι η εργασία σε δύο τομείς με πολύ υψηλή έκθεση σε θόρυβο –ορυχεία και μεταποίηση, και γεωργία– μειώνεται. Ωστόσο, τα τελευταία έτη σημειώθηκε απότομη αύξηση της αναλογίας των εκτιθέμενων εργαζομένων στον τομέα των κατασκευών. Όμως

Διάγραμμα 4: Ποσοστό εργαζομένων που εκτίθενται σε θόρυβο στην εργασία τουλάχιστον το ένα τέταρτο του χρόνου

Πηγή: ESWC, EE-15, 1995 και 2000, EE-27 - 2005

πολλοί άλλοι εργαζόμενοι επηρεάζονται από το θόρυβο, ακόμη και σε τομείς οι οποίοι παραδοσιακά δεν θεωρούνται ιδιαίτερα θορυβώδεις, όπως η εκπαίδευση, τα τηλεφωνικά κέντρα και ο τομέας της ψυχαγωγίας.

Οι άνδρες εκτίθενται σε θόρυβο στον χώρο εργασίας σε διπλάσια περίπου συχνότητα απ' ό,τι οι γυναίκες και αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα ακοής σε υπερδιπλάσια συχνότητα.

Ωστόσο, οι γυναίκες αποτελούν την πλειονότητα των εργαζομένων στον τομέα των υπηρεσιών, όπου ο θόρυβος εξελίσσεται σε πρόβλημα.

Οι εργαζόμενοι στα 10 νέα ευρωπαϊκά κράτη μέλη (NKM) φαίνεται ότι εκτίθενται περισσότερο στο θόρυβο σε σύγκριση με την ΕΕ-15. Το 2005, το 38,8% των εργαζομένων στα 10 NKM ανέφερε έκθεση σε θόρυβο, έναντι 28,7% στην ΕΕ-15 και 28% στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.

Η ηλικία δεν αποτελεί σημαντικό παράγοντα διαφοροποίησης της έκθεσης σε θόρυβο: οι διαφορές έκθεσης μεταξύ των ηλικιακών ομάδων είναι πολύ μικρές.

Η οδηγία 2003/10/ΕΚ της 6ης Φεβρουαρίου 2003 περί των ελάχιστων προδιαγραφών υγείας και ασφάλειας για την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (θόρυβος) παρέχει λεπτομέρειες σχετικά με τα όρια έκθεσης σε θόρυβο, την εκτίμηση των κινδύνων, τον έλεγχο του θορύβου στην εργασία, τη χρήση προσωπικού εξοπλισμού προστασίας της ακοής (ΠΕΠΑ), την ενημέρωση των εργαζομένων και την επίβλεψη της υγείας.

Ορισμένα σημαντικά στοιχεία σχετικά με τις θορυβογενείς βλάβες στην ακοή που συνδέονται με την εργασία είναι τα ακόλουθα:

- Η πάθηση συχνά συνοδεύεται από εμβοή ή αίσθηση κωδωνισμού στα αυτιά.
- Το κόστος των βλαβών στην ακοή εξαιτίας του θορύβου αντιπροσωπεύει περίπου το 10% του συνολικού κόστους αποζημίωσης για επαγγελματικές ασθένειες.
- Η αναγνωρισμένη εκδήλωση βλαβών στην ακοή διαφέρει ανάλογα με τη χώρα και την πολιτική αναγνώρισης. Το 2005 η διαφορά μεταξύ των κρατών μελών ήταν αρκετά σημαντική: το 5,9% των εργαζομένων στην ΕΕ-15 ανέφεραν προβλήματα ακοής, έναντι 13,5% στα 10 νέα κράτη μέλη και 9,7% στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.
- Ο υψηλότερος αριθμός κρουσμάτων καταγράφεται στις ηλικιακές ομάδες 40–54 και 55–60.

Ο θόρυβος δεν είναι ο μοναδικός παράγοντας άγχους στον χώρο εργασίας που μπορεί να έχει επιπτώσεις στην ακοή των εργαζομένων. Οι δονήσεις θεωρείται ότι μπορούν δυνητικά σε συνδυασμό με το θόρυβο να έχουν επιπτώσεις στο σύστημα ακοής.

Ορισμένοι χημικοί παράγοντες ορίζονται ως **ωτοτοξικοί** και είναι επιβλαβείς για το ακουστικό σύστημα. Στους παράγοντες που εμφανίζονται σε βιομηχανικά περιβάλλοντα περιλαμβάνονται οι διαλύτες, το μονοξείδιο του άνθρακα και το κυανυδρικό οξύ.

Οι θορυβογενείς βλάβες στην ακοή ήταν η τέταρτη συνηθέστερη επαγγελματική ασθένεια που αναγνωρίστηκε στην ΕΕ-12 το 2001. Δεκατέσσερα εκατομμύρια εργαζόμενοι στην ΕΕ-27, ή 7% του συνόλου των εργαζομένων, πιστεύουν ότι η εργασία τους επηρεάζει την υγεία τους με τη μορφή διαταραχών στην ακοή. Η συχνότητα εκδήλωσης βλαβών ακοής είναι 11,5 περιστατικά ανά 100.000 εργαζομένους.

Οι επιπτώσεις του θορύβου δεν περιορίζονται στις ακουστικές βλάβες. Μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση της κόπωσης και του άγχους, διαταραχή του ύπνου, ακόμη και καρδιαγγειακές παθήσεις. Στους χώρους εργασίας, μία πολύ σημαντική πιθανή αρνητική επίπτωση του θορύβου είναι η κάλυψη προειδοποιητικών ήχων και η παρέμβαση στην επικοινωνία, που αυξάνουν τον κίνδυνο ατυχημάτων στην εργασία.

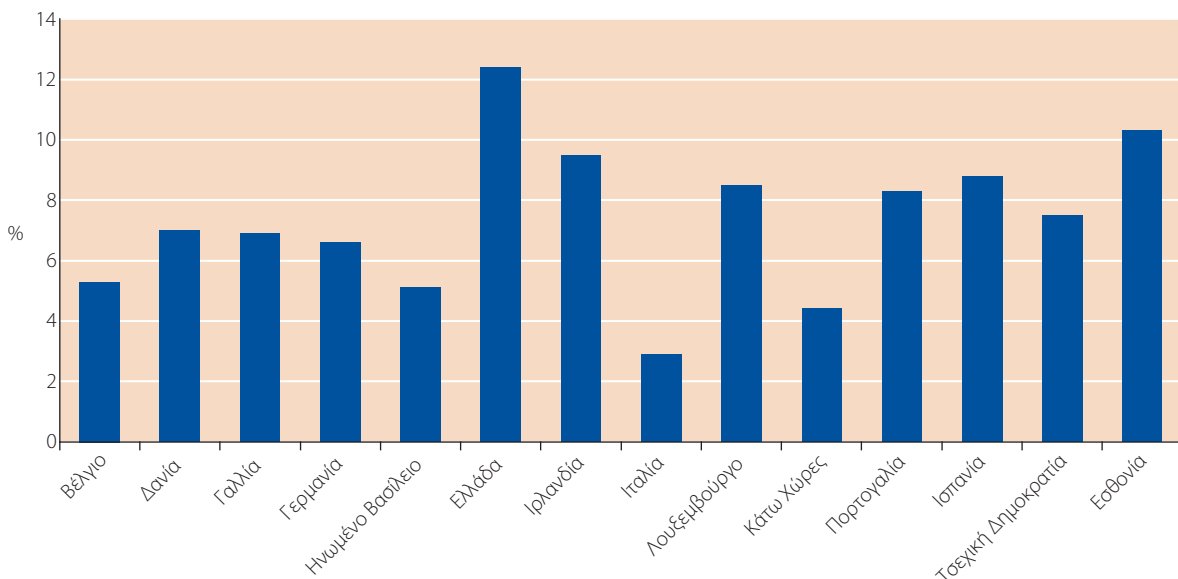
ΕΚΘΕΣΗ ΣΕ ΥΠΕΡΙΩΔΗ ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΙΑ

Η υπεριώδης ακτινοβολία (ακτινοβολία UV) είναι ένας από τους σημαντικότερους φυσικούς κινδύνους στο περιβάλλον εργασίας. Η υπεριώδης ακτινοβολία είναι μία ηλεκτρομαγνητική, μη ιοντίζουσα ακτινοβολία που καλύπτει την περιοχή μηκών κύματος 100–400 nm. Η υπερβολική έκθεση στην ακτινοβολία αυτή μπορεί να είναι επικίνδυνη. Η σοβαρότητα του κινδύνου εξαρτάται από το μήκος κύματος, την ένταση και τη διάρκεια της έκθεσης. Η υπερέκθεση μπορεί να προκαλέσει βλάβη στα μάτια, το δέρμα και το ανοσοποιητικό σύστημα.

Η ακτινοβολία UV έχει χαρακτηριστεί ως καρκινογόνος παράγοντας σε 36 βιομηχανίες στην ΕΕ. Σε 11 από τις βιομηχανίες αυτές κατατάσσεται πρώτη μεταξύ των εκθέσεων σε άλλες καρκινογόνες ουσίες.

Σύμφωνα με έκθεση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, στη Ευρώπη το 2000, μεταξύ των ασθενειών που μπορούν να αποδίδονται στην υπεριώδη ακτινοβολία, υπήρξαν περισσότερα από 2 εκατομμύρια μη μελανωματικά περιστατικά (καρκινώματα πλακωδών επιθηλιακών και βασικών

Διάγραμμα 5: Εκτίμηση της έκθεσης σε φυσική ακτινοβολία UV

Πηγή: CAREX, Eurostat

κυττάρων) και περισσότερα από 67.000 περιστατικά κακοήθους μελανώματος.

Οι εργαζόμενοι που εκτίθενται περισσότερο στην υπεριώδη ακτινοβολία απασχολούνται στους τομείς της γεωργίας και θήρας και των κατασκευών.

Ο κίνδυνος δεν αφορά μόνο τους εργαζόμενους σε υπαίθριους χώρους που εκτίθενται σε φυσική υπεριώδη ακτινοβολία (ηλιακή ακτινοβολία) αλλά και τους εργαζόμενους σε εσωτερικούς χώρους που εκτίθενται σε ακτινοβολία που παράγεται από τεχνητές πηγές.

Ο κίνδυνος για την υγεία από τις τεχνητές πηγές μπορεί να είναι πολύ υψηλότερος σε σχέση με τη φυσική υπεριώδη ακτινοβολία: τα επίπεδα UV μπορεί να είναι υψηλότερα και μπορεί να περιλαμβάνουν επιβλαβή μήκη κύματος. Στους εργαζόμενους που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερο κίνδυνο από την τεχνητή υπεριώδη ακτινοβολία περιλαμβάνονται όσοι ασχολούνται με:

- τεχνικές στεγνώματος βαφών και χρωμάτων
- εφαρμογές απολύμανσης
- εργασίες συγκόλλησης, και
- φωτοθεραπεία.

Οι εργαζόμενοι στους ανωτέρω κλάδους υπόκεινται σε περιορισμούς έκθεσης, μηχανικούς και διοικητικούς ελέγχους, στη χρήση ατομικού προστατευτικού εξοπλισμού και σε ιατρικές εξετάσεις. Τα μέτρα αυτά μπορούν να ισχύουν για οδοντιάτρους, φυσιοθεραπευτές, λιθογράφους, καπνοδοχοκαθαριστές, πιλότους και πλοηγούς αεροσκαφών, λιμενάρχες,

ελαιοχρωματιστές, εργαζόμενους στη βιομηχανία επεξεργασίας τροφίμων και συγκολλητές.

Έμφαση δίδεται στη σωρευτική φύση της έκθεσης σε υπεριώδη ακτινοβολία και στην πιθανότητα αύξησης της ευαισθησίας των εκτιθέμενων ατόμων, καθώς επίσης και στην κοινή και αυξανόμενη χρήση τεχνολογιών που βασίζονται στην υπεριώδη ακτινοβολία.

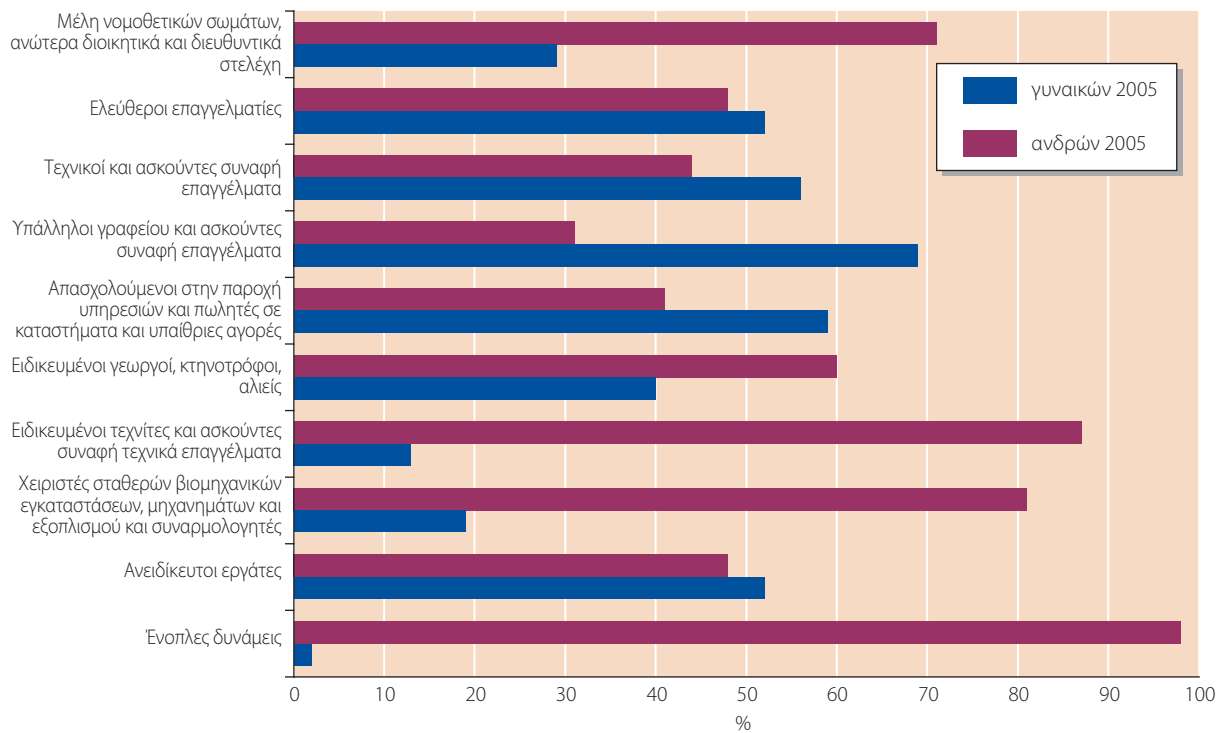
Ο υπολογιζόμενος αριθμός εργαζομένων που εκτίθενται σε τεχνητή υπεριώδη ακτινοβολία στις χώρες της ΕΕ είναι περίπου 1,2 εκατομμύρια, που αποτελεί περίπου το 0,65% του συνολικού εργατικού δυναμικού.

Οι υπάρχουσες πληροφορίες δεν επαρκούν για να διαμορφωθεί μία πλήρης εικόνα της επαγγελματικής έκθεσης σε υπεριώδη ακτινοβολία στην ΕΕ. Όσον αφορά την **ηλιακή ακτινοβολία**, υπολογίζεται ότι 14,5 εκατομμύρια εργαζομένων στην ΕΕ εκτίθενται σε αυτή τουλάχιστον το 75% του εργασιακού τους χρόνου, εκ των οποίων το 90% είναι άνδρες. Σε αυτούς περιλαμβάνονται αγρότες, δασοπόνοι και καλλιεργητές δενδροκηπευτικών, εργαζόμενοι σε αγροκτήματα, εργαζόμενοι σε εμπορικούς κήπους και πάρκα, ταχυδρόμοι και διαλογείς, εργαζόμενοι σε υπηρεσίες παράδοσης εφημερίδων, εκπαιδευτές φυσικής αγωγής, προπονητές και εργαζόμενοι σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας.

ΦΥΛΟ

Μεταξύ 2001 και 2005 σημειώθηκε μία μικρή αύξηση της αναλογίας των απασχολούμενων

Διάγραμμα 6: Κατανομή των φύλων ανά επάγγελμα, ΕΕ-25

Πηγή: ESWC - 2005

γυναϊκών στην ΕΕ. Στον βιομηχανικό τομέα η αναλογία των ανδρών είναι σημαντικά μεγαλύτερη από αυτή των γυναικών, ενώ πολύ περισσότερες γυναίκες απ' ό,τι άνδρες απασχολούνται στον τομέα των υπηρεσιών.

Παρότι στην ΕΕ οι γυναίκες έχουν αυξήσει την εκπροσώπησή τους σε διευθυντικές θέσεις, οι άνδρες εξακολουθούν να κυριαρχούν στα ανώτερα στρώματα της επαγγελματικής ιεραρχίας. Για παράδειγμα:

- Μόνο το 24,5% (9,4% των ανδρών και 42% των γυναικών) του εργατικού δυναμικού στην ΕΕ-27 έχει γυναίκα ως άμεσο προϊστάμενο
- Πάνω από το 70% των διευθυντικών στελεχών επιχειρήσεων και των ανώτερων κυβερνητικών στελεχών είναι άνδρες
- Τα δύο τρίτα των αυτοαπασχολούμενων είναι άνδρες και αυτή η αναλογία αυξάνεται για τους αυτοαπασχολούμενους με υπαλλήλους.

Οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων που περιγράφονται ανωτέρω συνεπάγονται σημαντικές διαφορές και στους κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι εργαζόμενοι άνδρες και οι εργαζόμενες γυναίκες.

Λόγω του διαχωρισμού θέσεων εργασίας και καθηκόντων, οι άνδρες και οι γυναίκες υφίστανται διαφορετικούς τύπους ατυχημάτων. Η διαφορά στη συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων στους άνδρες (4.189 ανά 100.000 εργαζομένους) και τις γυναίκες

(1.627 ανά 100.000 εργαζόμενες) (στοιχεία για το 2004, ευρωπαϊκές στατιστικές για τις επαγγελματικές ασθένειες-EODS) μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός ότι οι άνδρες απασχολούνται συχνότερα σε τομείς υψηλότερου κινδύνου, όπως τα ορυχεία, οι κατασκευές ή οι μεταφορές. Η χρήση από τις γυναίκες εργασιακού εξοπλισμού σχεδιασμένου για άνδρες μπορεί να συμβάλει στην εκδήλωση ατυχημάτων και ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία.

ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά φαινόμενα, όλα έχουν τον αντίκτυπό τους στο εργατικό δυναμικό. Από την πλευρά της ασφάλειας και της υγείας, είναι σημαντικό να προσδιοριστούν και να αντιμετωπιστούν οι τρέχουσες αλλαγές. Αυτό απαιτεί μία ολιστική μακροπρόθεσμη προσέγγιση.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού (2004), 194,5 εκατομμύρια άνθρωποι (επί συνολικού πληθυσμού 377,5 εκατομμυρίων) κατείχαν μία θέση εργασίας ή εμπλέκονταν σε κάποια επιχειρηματική δραστηριότητα. Από αυτούς:

- 44% ήταν γυναίκες

- 10,6% ήταν κάτω των 25 ετών
- 10,9% ήταν μεταξύ 55 και 64 ετών
- 82,3% ήταν σε θέσεις πλήρους απασχόλησης
- 17,7% ήταν σε θέσεις μερικής απασχόλησης.

Το ποσοστό απασχόλησης στην ΕΕ-25, το οποίο δηλώνει το ποσοστό των απασχολούμενων ατόμων στον πληθυσμό ηλικίας 15 έως 64 ετών, έφτασε το 63,3% το 2004.

Οι κυριότερες πρόσφατες αλλαγές στη διάρθρωση του εργατικού δυναμικού είναι:

- Η ταχεία γήρανση του εργατικού δυναμικού. Το ποσοστό απασχόλησης των μεγαλύτερων σε ηλικία ατόμων (55–64 ετών) ήταν 41,0% το 2004, αυξημένο κατά 4,4% από το 2000. Η διατήρηση των εργαζομένων αυτών στην απασχόληση θα αποτελέσει μία σημαντική πρόκληση για την Ευρώπη στο μέλλον.
- Εφαρμόζονται πλέον σε ολόκληρη την ήπειρο μέτρα για την πρόληψη του αποκλεισμού εργαζομένων με ειδικές ανάγκες από την εργασία.
- Παρότι το εργατικό δυναμικό της ΕΕ εξακολουθεί να αποτελείται κυρίως από άνδρες, όλο και περισσότερες γυναίκες εισέρχονται σε αυτό.
- Υπάρχει μία αυξανόμενη ανάγκη για καλύτερα εκπαιδευμένους εργαζόμενους, εν μέρει λόγω της αυξανόμενης πολυπλοκότητας των μεθόδων εργασίας ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης της τεχνολογίας πληροφοριών.
- Η αυξανόμενη μετανάστευση και η μεγαλύτερη κινητικότητα του πληθυσμού επίσης έχουν αντίκτυπο στην ΕΕ, καθώς οι εργαζόμενοι μεταναστεύουν σε χώρες όπου υπάρχουν περισσότερες προοπτικές απασχόλησης.

Μολονότι οι περισσότεροι ευρωπαίοι εργαζόμενοι ανήκουν στην κατηγορία της μόνιμης απασχόλησης (υπάλληλοι, πλήρους απασχόλησης), οι υπόλοιπες κατηγορίες, δηλ. οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, οι αυτοαπασχολούμενοι, οι εργαζόμενοι με συμβάσεις προσωρινής απασχόλησης και οι εργαζόμενοι σε οικογενειακές επιχειρήσεις αποτελούν περίπου το 40% του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων.

Στη **μερική** απασχόληση παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων: είναι συνηθέστερη για τις γυναίκες. Από τα 34,3 εκατομμύρια εργαζομένους μερικής απασχόλησης στην Ευρώπη, το 78% είναι γυναίκες. Η μερική απασχόληση συχνά εμφανίζεται στην αρχή ή στο τέλος του εργασιακού βίου ενός ατόμου, ιδιαίτερα για τους άνδρες.

Οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης είναι λιγότερο εκτεθειμένοι σε ορισμένους κινδύνους και σε κακές εργονομικές συνθήκες, και είναι λιγότερο πιθανό να αναφέρουν προβλήματα υγείας που συνδέονται με

την εργασία σε σύγκριση με τους εργαζομένους πλήρους απασχόλησης.

Ωστόσο, οι εργαζόμενοι με συμβάσεις **προσωρινής** απασχόλησης έχουν επίσης μικρότερη πρόσβαση σε προγράμματα κατάρτισης και μακροπρόθεσμης ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Η συχνότητα εκδήλωσης επαγγελματικών ατυχημάτων στους εργαζομένους προσωρινής απασχόλησης είναι υψηλότερη σε σύγκριση με άλλες ομάδες εργαζομένων. Επίσης, έχουν μικρότερο έλεγχο στην εργασία όσον αφορά την οργάνωση των καθηκόντων, τον ρυθμό και τις μεθόδους εργασίας. Επιπλέον, εργάζονται σε θέσεις με χαμηλές εργασιακές απαιτήσεις και είναι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με τους κινδύνους στην εργασία. Οι εργαζόμενοι αυτοί παρουσιάζουν υψηλότερο επίπεδο δυσαρέσκειας από τη θέση εργασίας τους αλλά χαμηλότερο επίπεδο άγχους σε σύγκριση με τον μέσο εργαζόμενο.

Οι συνθήκες εργασίας για τους **αυτοαπασχολούμενους** συχνά διαφέρουν ριζικά σε σχέση με τους εργαζόμενους που κατέχουν μόνιμες θέσεις εργασίας με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης. Οι αυτοαπασχολούμενοι συχνά έχουν πιο εκτεταμένο ωράριο και ακανόνιστο ρυθμό εργασίας. Οι αυτοαπασχολούμενοι θεωρούν πιο συχνά ότι η υγεία τους είναι σε κίνδυνο σε σύγκριση με τους υπαλλήλους: 35,5% έναντι 27,3%.

Αλλαγές στις μεθόδους και στην οργάνωση της εργασίας προκύπτουν επίσης ως αποτέλεσμα των μεταβαλλόμενων συμβατικών σχέσεων στο εργατικό δυναμικό. Στις εταιρείες οι εργασιακές σχέσεις διαφοροποιούνται και εξατομικεύονται ολοένα περισσότερο. Οι διεργασίες αυτές οδηγούν στην ανάπτυξη συναισθήματος εργασιακής ανασφάλειας μεταξύ των εργαζομένων.

NANOTEΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Ο όρος **νανοτεχνολογία** αναφέρεται σε τεχνολογίες που περιλαμβάνουν τη δημιουργία και τον χειρισμό υλών για την ανάπτυξη υλικών και προϊόντων **νανομετρικού μεγέθους με σκοπό την εκμετάλλευση των νέων φυσικοχημικών τους ιδιοτήτων.**

Οι **νανοτεχνολογίες** συγκεντρώνουν την εμπειρογνωμοσύνη φυσικών, χημικών, βιολόγων, επιστημόνων στον τομέα των υλικών, μηχανολόγων και ηλεκτρολόγων μηχανικών, καθώς και ιατρικών και γνωστικών ερευνητών.

Οι τεχνολογίες αυτές ενδέχεται να ωφελήσουν πολλούς διαφορετικούς κλάδους, όμως έχουν εκφραστεί ανησυχίες σχετικά με τις πιθανές αρνητικές

τους επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον, όχι μόνο στον τομέα της επαγγελματικής υγείας αλλά και σε άλλους τομείς.

Σήμερα, οι нанοτεχνολογίες αποτελούν μία από τις προτεραιότητες της έρευνας για την επαγγελματική υγεία και ασφάλεια στην ΕΕ-27. Οι εργαζόμενοι στον τομέα της нанοτεχνολογίας ενδέχεται να εκτίθενται σε νέες ιδιότητες υλικών και προϊόντων που έχουν επιπτώσεις για την υγεία αλλά δεν έχουν διερευνηθεί ακόμη πλήρως.

Οι нанοτεχνολογίες λειτουργούν σε υλικά μικροσκοπικών διαστάσεων. Ένα νανόμετρο (nm) ισούται με ένα δισεκατομμυριοστό του μέτρου. Ενδεικτικά, μία ανθρώπινη τρίχα έχει κατά μέσο όρο πλάτος 80.000 nm και ένα ερυθρό αιμοσφαίριο έχει πλάτος 7.000 nm περίπου.

Οι нанοτεχνολογίες περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό, τον χαρακτηρισμό, την παραγωγή και την εφαρμογή κατασκευών, εξαρτημάτων και συστημάτων με τη χρήση υλικών που έχουν τουλάχιστον μία διάσταση μικρότερη από 100 nm.

Σε αυτό το μικρό μέγεθος και λόγω της αυξημένης σχετικής επιφάνειας και των επιδράσεων των κβάντων, τα υλικά μπορούν να συμπεριφέρονται πολύ διαφορετικά από τον τρόπο που συμπεριφέρονται όταν έχουν μεγαλύτερες διαστάσεις και μπορούν να επιδείξουν καινοφανείς φυσικές και χημικές ιδιότητες. Μπορούν, για παράδειγμα, να αλλάξουν ιδιότητες όπως το μέγεθος, το βάρος, ο όγκος, η ταχύτητα, η αντοχή, η σκληρότητα, η ανθεκτικότητα, το χρώμα, η απόδοση, η αντιδραστικότητα ή τα ηλεκτρικά χαρακτηριστικά. Έτσι παρέχεται η δυνατότητα ανάπτυξης νέων υλικών και εξαρτημάτων με υψηλότερους δείκτες απόδοσης και αυξημένη λειτουργικότητα.

Οι нанοτεχνολογίες χρησιμοποιούνται εδώ και δεκαετίες στον τομέα των ημιαγωγών, και για ακόμη μεγαλύτερο διάστημα στον τομέα των χημικών ουσιών. Ωστόσο, τα υλικά νανοκλίμακας χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο ή θεωρούνται ευρέως φορείς τεράστιων δυνατοτήτων σε ποικίλους τομείς για τη δημιουργία νέων υλικών και εξαρτημάτων με νέες ιδιότητες.

Στους τομείς εφαρμογής τους περιλαμβάνονται: η τεχνολογία πληροφοριών, η βιοϊατρική τεχνολογία, η περιβαλλοντική τεχνολογία, η ενεργειακή τεχνολογία, η τεχνολογία παραγωγής, η τεχνολογία μεταφορών, αεροπλοΐας και αεροδιαστημικής, η γεωργία και η διατροφή, η τεχνολογία ασφάλειας και η στρατιωτική τεχνολογία.

Η απασχόληση στη нанοτεχνολογία θα αυξηθεί και προβλέπεται ότι θα φτάσει τα 10 εκατομμύρια θέσεις εργασίας σε όλο τον κόσμο το 2014. Θα αντιπροσωπεύει το 11% των θέσεων εργασίας στον

τομέα της μεταποίησης. Εάν ο πληθυσμός και η επαγγελματική διάρθρωση στην ΕΕ παραμείνουν αμετάβλητα, αυτό σημαίνει ότι μέχρι το 2014 σχεδόν έξι εκατομμύρια άτομα θα εργάζονται στον τομέα της нанοτεχνολογίας στην Ευρώπη.

Ενώ οι нанοτεχνολογίες παρουσιάζουν πολλές (δυναμικές) εφαρμογές και οφέλη, υπάρχει ανησυχία σχετικά με τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν τα νανοσωματίδια στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον.

Λόγω του μικρού μεγέθους τους, τα νανοσωματίδια μπορούν να εισέλθουν στο σώμα από τρεις οδούς, μέσω:

- του πεπτικού συστήματος (κατάποση)
- της αναπνευστικής οδού (εισπνοή)
- του δέρματος (άμεση έκθεση).

Μόλις εισέλθουν στο σώμα, τα νανοσωματίδια μπορούν να μετακινηθούν σε άλλα όργανα ή ιστούς του σώματος. Η μετακίνηση αυτή διευκολύνεται από τη ροπή των νανοσωματιδίων να εισέρχονται στα κύτταρα, να διαπερνούν τις κυτταρικές μεμβράνες και να κινούνται κατά μήκος των νεύρων. Υπό ορισμένες συνθήκες, κάποια νανοσωματίδια μπορούν να διαπεράσουν ακόμη και τον αιματοεγκεφαλικό φραγμό.

Στους παράγοντες που μπορούν να μεταβάλλουν τον κίνδυνο που παρουσιάζουν τα νανοσωματίδια που διεισδύουν στο σώμα περιλαμβάνονται:

- η μάζα, η επιφάνεια ή ο αριθμός των σωματιδίων
- εάν το υλικό είναι ξηρή σκόνη ή σε διάλυμα
- ο βαθμός συγκράτησης
- η διάρκεια της έκθεσης.

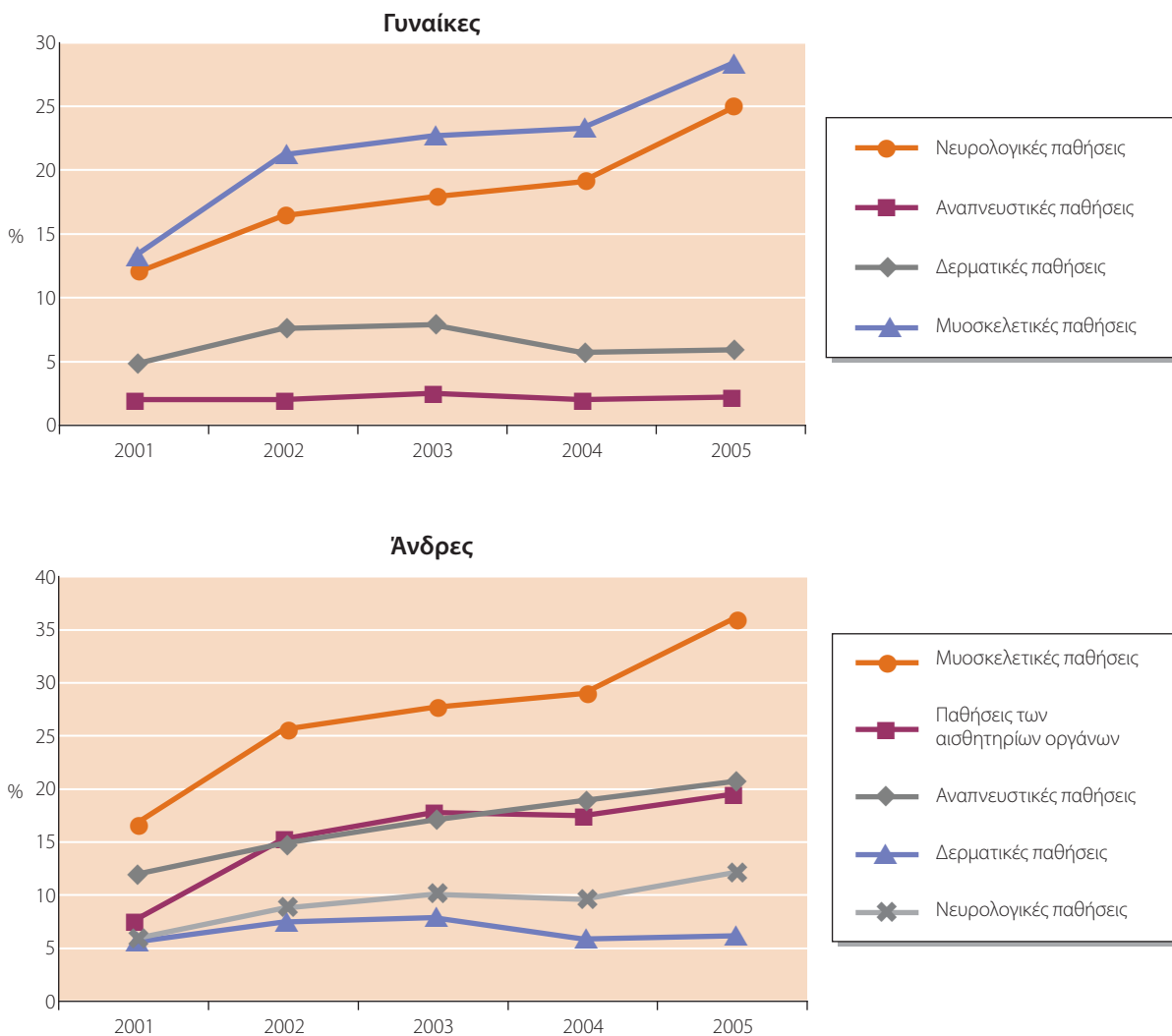
Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για τη ρεαλιστική εκτίμηση των επιπτώσεων της εργασίας με νανοϋλικά στην ασφάλεια και την υγεία. Τα περιορισμένα διαθέσιμα στοιχεία υποδεικνύουν ότι οι εργοδότες πρέπει να εφαρμόζουν πολιτικές πρόληψης όταν υπάρχει πιθανότητα έκθεσης σε νανοσωματίδια.

Πέραν των δυναμικών επιπτώσεων στην υγεία, εκφράζονται επίσης και ηθικοί προβληματισμοί σχετικά με τις нанοτεχνολογίες.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ

Ηέννοια της επαγγελματικής ασθένειας χαρακτηρίζεται από τη σχέση της με ένα εθνικό σύστημα αναγνώρισης και αποζημίωσης. Κατά κανόνα, η αναγνώριση αυτή απαιτεί σαφή αποδεικτικά στοιχεία ότι η εργασία είναι η αιτία της ασθένειας ή ότι συνέβαλε σημαντικά στην ανάπτυξη της. Καθώς τα συστήματα αναγνώρισης και

Διάγραμμα 7: Συχνότητα εμφάνισης επιλεγμένων επαγγελματικών ασθενειών (ανά 100.000 απασχολούμενους) 2001–2005 ανά ομάδα ασθενειών, γυναίκες και άνδρες

Πηγή: EODS

αποζημίωσης ποικίλλουν από χώρα σε χώρα, η συγκέντρωση στοιχείων για τις επαγγελματικές ασθένειες στην ΕΕ αποτελεί πρόκληση. Μόνο ένας περιορισμένος αριθμός ασθενειών καταγράφονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003H0670:EN:HTML>). Μία ευρύτερη έννοια των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εκτίμηση του μεγέθους προβλημάτων υγείας που αποδίδονται στην εργασία, όπως για παράδειγμα του επαγγελματικού και του περιβαλλοντικού καρκίνου <http://osha.europa.eu/data/links/occupational-and-environmental-cancer-prevention-conference-presentations/>.

Οι **μυοσκελετικές παθήσεις** (ΜΣΠ) αποτελούν το συνηθέστερο πρόβλημα που σχετίζεται με την εργασία.

Το 2005 αναφέρθηκαν συνολικά 83.159 νέα περιστατικά επαγγελματικών ασθενειών. Μεταξύ αυτών, οι ΜΣΠ αποτελούσαν τη μεγαλύτερη κατηγορία τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες –συνολικά 31.658 περιστατικά.

Οι άλλες μεγάλες κατηγορίες ασθένειες είναι σε γενικές γραμμές οι ίδιες για τους άνδρες και τις γυναίκες, με εξαίρεση τις παθήσεις των αισθητηρίων οργάνων, που κατατάσσονται δεύτερες στους άνδρες αλλά δεν συγκαταλέγονται στις τέσσερις πρώτες που πλήττουν τις γυναίκες.

Οι συνηθέστερα αναφερόμενες ασθένειες το 2005 ήταν: η τενοντοελυτρίτιδα του χεριού και του καρπού (φλεγμονή των τενόντων), απώλεια ακοής, παράπλευρη επικονδυλίτιδα ('tennis elbow'), δερματίτιδα επαφής (φλεγμονή του δέρματος),

σύνδρομο καρπιαίου σωλήνα (πιάσιμο νεύρου στον καρπό), σύνδρομο Raynaud (σύνδρομο των λευκών δακτύλων), μεσοθηλίωμα (καρκίνος) και άσθμα.

Κατά την εξέταση των επαγγελματικών ασθενειών ανά οικονομική δραστηριότητα, ο τομέας των ορυχείων παρουσιάζει την υψηλότερη συχνότητα εκδήλωσης. Η συχνότητα αυτή μπορεί να είναι έως και 20 φορές μεγαλύτερη από τη συχνότητα του επόμενου υψηλότερου κλάδου. Η ταχεία μείωση του μεγέθους του τομέα των ορυχείων σημαίνει επίσης ότι η συχνότητα εκδήλωσης επαγγελματικών ασθενειών για τον τομέα αυτό είναι σχετικά υψηλή.

Το 2005, οι βιομηχανικοί τομείς με συχνότητα εκδήλωσης επαγγελματικών ασθενειών υψηλότερη του μέσου όρου, πέραν των ορυχείων, ήταν η μεταποίηση, η γεωργία, η θήρα, η δασοκομία και η αλιεία καθώς και οι λοιπές δραστηριότητες κοινοτικών, κοινωνικών και προσωπικών υπηρεσιών.

Στον τομέα της μεταποίησης, τα ποσοστά και οι τύποι των επαγγελματικών ασθενειών τείνουν να είναι σε γενικές γραμμές ίδια για τους άνδρες και τις γυναίκες. Στους άλλους τομείς διαφέρουν ελαφρώς. Στις γυναίκες, οι οικονομικές δραστηριότητες που οδηγούν σε υψηλά ποσοστά επαγγελματικών ασθενειών περιλαμβάνουν την καθαριότητα, την παρασκευή γευμάτων, την εξυπηρέτηση τραπεζιών σε χώρους εστίασης και τις αγροτικές εργασίες.

Μία ολοκληρωμένη εκτίμηση των επιπτώσεων των επαγγελματικών ασθενειών θα περιελάμβανε το συνολικό κόστος όλων των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία. Αυτό θα απαιτούσε τον προσδιορισμό κάθε άμεσου και έμμεσου κόστους καθώς και τον προσδιορισμό της αναλογίας των προβλημάτων υγείας που σχετίζονται με την εργασία επί του συνόλου των προβλημάτων υγείας. Μία τέτοια εκτίμηση είναι πιθανό να αποκαλύψει ότι οι επαγγελματικές ασθένειες κοστίζουν στην Ευρώπη δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ κάθε χρόνο.

για τις γυναίκες και οι ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή τεχνικά επαγγέλματα για τους άνδρες.

- Οι κατηγορίες των ελεύθερων επαγγελματιών και των τεχνικών και ασκούντων συναφή επαγγέλματα αυξάνονται.
- Αυξάνεται επίσης η αναλογία των εργαζομένων που απασχολούνται ως ανειδίκευτοι εργάτες.

Αυτό δείχνει ότι ενώ έχουν μειωθεί οι απασχολούμενοι σε ορισμένα παραδοσιακά ανδρικά επαγγέλματα στο μέσο της επαγγελματικής διάρθρωσης, το ανδρικό εργατικό δυναμικό διαμοιράζεται ολοένα περισσότερο στις ανώτερες και κατώτερες κατηγορίες.

Οι τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα αποτελούν ένα πολυποίκιλο σύνολο επαγγελμάτων. Ορισμένες μεγάλες ομάδες που περιλαμβάνονται στην κατηγορία αυτή είναι οι λογιστές, οι νοσοκόμοι, οι εμπορικοί αντιπρόσωποι και οι τεχνικοί σε διάφορους μηχανικούς κλάδους. Ως εκ τούτου, τα πιθανά προβλήματα υγείας και ασφάλειας που σχετίζονται με την εργασία και οι δυσμενείς συνθήκες εργασίας που πλήττουν τους εργαζομένους αυτούς είναι εξίσου ποικίλα. Ωστόσο, συνήθως αναφέρουν υψηλά επίπεδα άγχους.

Οι ανειδίκευτοι εργάτες αποτελούν ένα μικρότερο σύνολο επαγγελμάτων χαμηλού κοινωνικοοικονομικού επιπέδου. Η κατηγορία περιλαμβάνει επιστάτες κτιρίων, εργαζόμενους σε αγροτικές εργασίες, υπηρεσίες καθαριότητας και διακίνησης φορτίων. Οι εργαζόμενοι στα επαγγέλματα αυτά αντιμετωπίζουν ένα ευρύ φάσμα δυσμενών συνθηκών εργασίας. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι επαναληπτικές κινήσεις των χεριών/βραχιόνων, οι μονότονες εργασίες, καθώς και η αναντιστοιχία ανάμεσα στις δεξιότητες του εργαζομένου και τις απαιτήσεις της θέσης εργασίας. Οι κακές συνθήκες εργασίας σε αυτή την επαγγελματική κατηγορία αντικατοπτρίζονται στις στατιστικές επαγγελματικών ασθενειών.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Οι αλλαγές στη γενική επαγγελματική διάρθρωση συνήθως δεν είναι ταχείες. Παρότι οι αλλαγές είναι βραδείες και η κατανομή των επαγγελμάτων διαφέρει μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, διακρίνονται ορισμένες τάσεις στην ΕΕ:

- Οι νεαρές γυναίκες κινούνται ολοένα περισσότερο σε υψηλότερα επαγγελματικά επίπεδα.
- Επαγγελματικές ομάδες που ήταν πολύ μεγάλες στο παρελθόν έχουν σχετικά περιοριστεί. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι γραφείου

ΠΑΝΔΗΜΙΕΣ

Οι λοιμώδεις νόσοι απειλούν τη δημόσια υγεία σε όλες τις χώρες του κόσμου, ανεξάρτητα από το επίπεδο της κοινωνικής και οικονομικής τους ανάπτυξης. Κοινωνικοί, τεχνολογικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες ενθαρρύνουν την εμφάνιση νέων και την επιστροφή παλαιών ασθενειών.

Για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων λοιμωδών νόσων και της απειλής πανδημιών, απαιτείται πρόβλεψη και ετοιμότητα στο πλαίσιο τόσο της επαγγελματικής υγείας όσο και της δημόσιας υγείας.

Μία **πανδημία** ορίζεται ως:

- μία επιδημία (εκδήλωση) λοιμώδους νόσου, και
- ένας παράγοντας που μολύνει μεγάλο αριθμό ανθρώπων και
- ένας παράγοντας που εμφανίζεται σε μία πολύ μεγάλη γεωγραφική περιοχή.

Ο ορισμός υποδηλώνει υψηλό επίπεδο σοβαρότητας.

Οποιαδήποτε λοιμώδης νόσος εμφανίζεται οπουδήποτε στον κόσμο θα πρέπει να εξετάζεται συστηματικά όσον αφορά τους επαγγελματικούς κινδύνους που δημιουργεί, ιδίως όταν υπάρχει απειλή πανδημίας.

Η εξέταση της **επιδημιολογικής αλυσίδας (ή αλυσίδας μετάδοσης)** αποτελεί ένα ενδιαφέρον και βασικό εργαλείο για την εκτίμηση των βιολογικών κινδύνων στον χώρο εργασίας.

Το πρώτο βήμα είναι να εντοπιστούν η πηγή ή οι πηγές του μολυσματικού παράγοντα, και στη συνέχεια ο τρόπος ή οι τρόποι με τους οποίους αυτός μπορεί να εξέλθει από την πηγή, μέσω ποιας οδού ή ποιων οδών μπορεί να μεταδοθεί και, τέλος, ποια είναι η είσοδος ή οι εισοδοί στον ξενιστή, δηλαδή, στη συγκεκριμένη περίπτωση, στον εργαζόμενο στον χώρο εργασίας. Η ίδια προσέγγιση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον προσδιορισμό προληπτικών μέτρων: κατά προτίμηση θα πρέπει να δρουν απευθείας στην πηγή ώστε να περιορίζεται ο κίνδυνος από τη ρίζα του, ή αν δεν επιτευχθεί αυτό, να διασπάται η αλυσίδα μετάδοσης σε όσο το δυνατόν νωρίτερο στάδιο.

Η προσέγγιση αυτή δίνει τη δυνατότητα να βρεθούν απαντήσεις για τα βασικά ερωτήματα που αφορούν τον επαγγελματικό κίνδυνο: Πού; Ποιος; Πότε; Πώς; Τα στοιχεία αυτά βοηθούν στον προσδιορισμό και την εφαρμογή προληπτικών μέτρων, τα οποία θα πρέπει να προσαρμόζονται ανάλογα με την εξέλιξη της απειλής. Εάν δεν υπάρχει επαρκής γνώση της οδού ή των οδών μετάδοσης, τότε πρέπει να εφαρμόζεται η αρχή της πρόληψης.

Σε καταστάσεις πανδημίας, η προστασία των εργαζομένων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης (ΕΥΠ) αποτελεί υψηλή προτεραιότητα από την άποψη τόσο της επαγγελματικής υγείας όσο και της δημόσιας υγείας. Εκτίθενται σε υψηλό κίνδυνο κατά τη διάρκεια ιογόνων επιδημιών μολυσματικών ασθενειών. Για παράδειγμα, κατά την επιδημική έκρηξη του ΣΟΑΣ (σοβαρό οξύ αναπνευστικό σύνδρομο), σύμφωνα με διαφορετικές πηγές, οι ΕΥΠ αντιπροσώπευαν από 21% έως 57% των συνολικών κρουσμάτων που αναφέρθηκαν. Οι εργοδότες στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης έχουν ένα αμοιβαίο ηθικό καθήκον ενημέρωσης, προστασίας και υποστήριξης του υγειονομικού προσωπικού, καθώς

και μία αντίστοιχη νομική υποχρέωση. Σε αυτή περιλαμβάνεται και η εφαρμογή προγραμμάτων εκτίμησης και διαχείρισης κινδύνου επαγγελματικών μολυσματικών ασθενειών. Η προστασία των ΕΥΠ πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο της καταπολέμησης των νοσοκομειακών λοιμώξεων.

Σημαντικά σημεία όσον αφορά την ασφάλεια των εργαζομένων σε πανδημίες είναι τα ακόλουθα:

- Στο πλαίσιο μίας απειλής πανδημίας, είναι απαραίτητο στα προληπτικά μέτρα να συμπεριλαμβάνεται κατάλληλος προστατευτικός αναπνευστικός εξοπλισμός. Τα μίας χρήσης διηθητικά μέσα προστασίας των αναπνευστικών οδών από σωματίδια (FFP1, FFP2, FFP3) προστατεύουν από αερομεταφερόμενους μολυσματικούς παράγοντες και από σταγονίδια.
- Η προστασία θα πρέπει να επεκτείνεται στους εργαζόμενους που ταξιδεύουν όχι μόνο για την προστασία του ίδιου του εργαζομένου αλλά και για την πρόληψη της διάδοσης της ασθένειας από μολυσμένο ταξιδιώτη σε περιοχή που δεν έχει μολυνθεί.
- Οι εργαζόμενοι πρέπει να λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση σχετικά με τα μέρη που πρέπει να αποφεύγουν, την υγιεινή των τροφίμων, το πλύσιμο των χεριών και τις προφυλάξεις υγιεινής που θα πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση υποψίας έκθεσης.
- Σε περίπτωση πανδημίας όπου εμπλέκονται ζώα, οι εργαζόμενοι που έρχονται σε επαφή με τα ζώα θα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας που έχουν οργανωθεί γι' αυτούς αμέσως μόλις τεκμηριωθεί ή ακόμη και στην υποψία μετάδοσης από το ζώο στον άνθρωπο. Οι κτηνοτρόφοι, οι εργαζόμενοι στον τομέα των μεταφορών, οι εργαζόμενοι σε σφαγεία και οι κτηνίατροι συγκαταλέγονται μεταξύ των βασικών κατηγοριών εμπλεκόμενων εργαζομένων. Είναι αναγκαίος ο σχεδιασμός προληπτικών μέτρων ώστε να περιοριστεί η πιθανότητα η ασθένεια να οδηγήσει σε μείωση του πληθυσμού των ζώων.

Στην περίπτωση του **HIV και άλλων παθογόνων παραγόντων που μεταφέρονται με το αίμα**, η ανάλυση έχει δείξει ότι δεν υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης στους περισσότερους χώρους εργασίας. Ο κύριος επαγγελματικός κίνδυνος μετάδοσης υφίσταται κατά βάση στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης μετά από τυχαία έκθεση σε μολυσμένο αίμα.

Με τον εντοπισμό του ιού (HIV) και τη διαθεσιμότητα βιολογικών διαγνωστικών ελέγχων κατέστη δυνατή η καλύτερη εκτίμηση του κινδύνου και η λήψη καλύτερων προληπτικών μέτρων.

Οι συνθήκες έκθεσης είναι οι ίδιες που ισχύουν για τους ιούς της ηπατίτιδας Β και C. Η στρατηγική πρόληψης ουσιαστικά βασίζεται στην έννοια των καθολικών προφυλάξεων.

Η **ελονοσία** εντάσσεται επίσης στην έννοια της πανδημίας, παραμένει όμως περιορισμένη σε γεωγραφικές περιοχές όπου είναι διαδεδομένο το κουνούπι-φορέας.

Το **σοβαρό οξύ αναπνευστικό σύνδρομο (ΣΟΑΣ)**, μία νεοεμφανισθείσα λοιμώδης πνευμονική νόσος, εκδηλώθηκε στη νοτιοανατολική Ασία το 2002/3. Η ευρεία διάδοση πληροφοριών στο ενδιαφερόμενο κοινό, η εφαρμογή μέτρων ελέγχου με την απομόνωση ασθενών και ύποπτων περιστατικών, η προστασία των ΕΥΠ καθώς και η λήψη προφυλάξεων υγιεινής από τα άτομα που ταξίδευαν συνέβαλαν στο σύνολό τους στον περιορισμό της εξάπλωσης της ασθένειας και σταμάτησαν την εκδήλωσή της σχετικά γρήγορα.

Αυτοί που κινδυνεύουν περισσότερο από τη **γρίπη των πτηνών** είναι οι εργαζόμενοι που έρχονται σε επαφή με πτηνά, συμπεριλαμβανομένων των πουλερικών: κτηνοτρόφοι, αγρότες, κτηνίατροι, εργαζόμενοι σε μεταφορές και σφαγεία, αλλά και όσοι ασχολούνται με δραστηριότητες διαλογής ζώων και οι εργαζόμενοι σε εργαστήρια. Απαιτείται η θέσπιση προγραμμάτων πρόληψης για την προστασία των εργαζομένων αυτών. Η παροχή σχετικής ενημέρωσης αποτελεί το πρώτο βήμα στα προγράμματα αυτά.

Θα πρέπει να καταρτιστεί ένα σχέδιο ετοιμότητας για τους χώρους εργασίας, το οποίο να περιλαμβάνει την εκτίμηση των επαγγελματικών κινδύνων καθώς και τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης (όπως διαθεσιμότητα κατάλληλου προστατευτικού αναπνευστικού εξοπλισμού), και για την ετοιμότητα των επιχειρήσεων ώστε να διατηρηθεί η ζωτική

οικονομική δραστηριότητα. Σχετική πληροφόρηση θα πρέπει να παρέχεται και να επικαιροποιείται δεόντως.

ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Το 2004 στην ΕΕ το 77% των εργατικών ατυχημάτων συνέβησαν σε άνδρες εργαζομένους. Ωστόσο, από το 1998 το ποσοστό των κρουσμάτων για τους άνδρες έχει μειωθεί σχεδόν κατά 21%, ενώ το ποσοστό για τις γυναίκες μειώθηκε μόλις κατά 14%. Τα στοιχεία για το 2004 έδειξαν ότι τα ποσοστά των σοβαρών ατυχημάτων στην ΕΕ-15 είναι σχεδόν ακριβώς τα ίδια με τα ποσοστά στην ΕΕ-25.

Το 2004, στους εννέα κύριους κλάδους δραστηριότητας της οικονομίας –Γεωργία, θήρα και δασοκομία, Μεταποίηση, Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού, Κατασκευές, Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων, μοτοσικλετών, προσωπικά είδη και είδη οικιακής χρήσης, Ξενοδοχεία και εστιατόρια, Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες, Χρηματοπιστωτική διαμεσολάβηση, Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες– η συχνότητα εκδήλωσης σοβαρών και θανάσιμων ατυχημάτων στην ΕΕ-15 ήταν 3.176 (που αντιστοιχεί σε σχεδόν 3,5 εκατομμύρια ατυχήματα στους εννέα κλάδους ή περίπου 4 εκατομμύρια σε όλους τους τομείς). Η συχνότητα των σοβαρών ατυχημάτων –που απαιτούν πάνω από 3 ημέρες απουσίας από την εργασία– μειώνεται από το 1998. Περαιτέρω μείωση αναμένεται στα στοιχεία του 2005.

Πίνακας 1: Μεταβολές στη συχνότητα εκδήλωσης σοβαρών και θανατηφόρων ατυχημάτων στην εργασία σε σύγκριση με το 1998 = 100 (ΕΕ-15 και ΕΕ-25)

	Σοβαρά ατυχήματα						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ (25 χώρες)	100	100	99	95	88	83	80(π)
ΕΕ (15 χώρες)	100	100	98	94	86	81	79(π)
	Θανατηφόρα ατυχήματα						
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ΕΕ (25 χώρες)	100	88	87	85	81	80	78(π)
ΕΕ (15 χώρες)	100	91	88	85	80	78	77(π)

Πηγή: Eurostat ((p) – προσωρινή τιμή)

Η συχνότητα ατυχημάτων είναι ιδιαίτερα υψηλή στον κατασκευαστικό τομέα, όπου ο κίνδυνος ατυχήματος είναι σχεδόν διπλάσιος από τον μέσο όρο των εννέα κλάδων. Οκτώ τοις εκατό του ενεργού πληθυσμού απασχολείται σε αυτόν τον αναπτυσσόμενο τομέα. Στον τομέα της γεωργίας η συχνότητα είναι 1,5 φορά υψηλότερη από τον μέσο όρο. Ωστόσο, ο αριθμός των απασχολούμενων στον τομέα αυτό μειώνεται. Στον τομέα της μεταποίησης, οι επιχειρήσεις μεταποίησης ξύλου και προϊόντων ξύλου ξεχωρίζουν για τους υψηλούς αριθμούς ατυχημάτων που εμφανίζουν –η συχνότητα εκδήλωσης είναι πάνω από 2,3 φορές υψηλότερη από τον μέσο όρο.

Κατά την ανάλυση των ατυχημάτων ανά ηλικία, οι εργαζόμενοι μεταξύ 18 και 24 παρουσιάζουν συχνότητα εκδήλωσης 1,4 φορές υψηλότερη από τον μέσο όρο.

Στις επιχειρήσεις που απασχολούν 10–49 και 50–250 εργαζόμενους η συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων είναι υψηλότερη του μέσου όρου (1,2 και 1,4 φορές άνω του μέσου όρου αντίστοιχα).

Πάνω από έξι εκατομμύρια εργαζόμενοι στην ΕΕ εμπλέκονται σε ατυχήματα στην εργασία κάθε χρόνο. Κατά μέσο όρο, κάθε ατύχημα οδηγεί σε απώλεια 20 εργάσιμων ημερών. Τα τελευταία πέντε έτη η συχνότητα εκδήλωσης έχει μειωθεί κατά 18,5%. Παρότι η εξέλιξη αυτή δημιουργεί ελπίδες, υπάρχουν ορισμένες δραστηριότητες και ομάδες οι οποίες εξακολουθούν να παρουσιάζουν πολύ υψηλή συχνότητα εκδήλωσης ατυχημάτων, όπως ο τομέας των κατασκευών, οι νέοι

εργαζόμενοι (18–24) και οι μεσαίες επιχειρήσεις. Οι κατηγορίες αυτές απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.

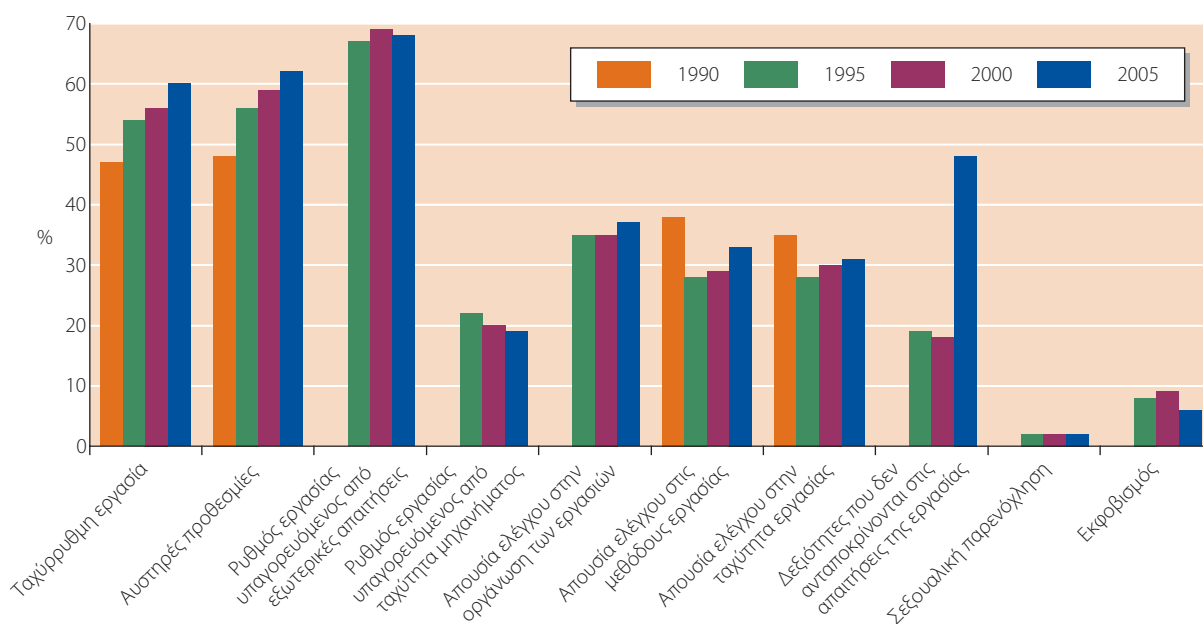
Το 5% περίπου των θυμάτων δεν μπορούν να επιστρέψουν στο προηγούμενο είδος εργασίας τους. Περίπου το 1,8% αναγκάζεται να μειώσει τις ώρες εργασίας του και το 0,2% δεν αναμένεται να επιστρέψει ποτέ ξανά στην εργασία.

ΑΓΧΟΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αγχος στην εργασία δημιουργείται όταν οι απαιτήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος υπερβαίνουν την ικανότητα των εργαζομένων να τις αντιμετωπίσουν (ή να τις ελέγξουν). Εάν το άγχος στην εργασία είναι έντονο και διαρκέσει για κάποιο διάστημα, μπορεί να οδηγήσει σε ψυχικά και σωματικά προβλήματα. Άγχος στην εργασία μπορεί να προκληθεί από ψυχοκοινωνικούς κινδύνους, όπως ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η διαχείριση της εργασίας, οι υψηλές απαιτήσεις και ο περιορισμένος έλεγχος στην εργασία, καθώς και θέματα όπως η παρενόχληση και η βία στην εργασία. Φυσικοί κίνδυνοι, όπως ο θόρυβος και η θερμοκρασία μπορούν επίσης να προκαλέσουν άγχος στην εργασία.

Έρευνες δείχνουν ότι μεταξύ 50% και 60% του συνόλου των χαμένων ημερών εργασίας σχετίζεται με το άγχος.

Διάγραμμα 8: Κατανομή ορισμένων παραγόντων κινδύνου για άγχος στην εργασία

Πηγή: ESWC 1990-1995-2000-2005

Το 2005, στα στοιχεία της ΕΕ-27 αναφέρθηκε μείωση των επιπέδων άγχους. Ωστόσο, η μείωση των αναφορών έκθεσης σε άγχος σημειώθηκε κυρίως στις χώρες της ΕΕ-15 (20,2%), ενώ τα νέα κράτη μέλη εξακολούθησαν να αναφέρουν υψηλά επίπεδα έκθεσης –άνω του 30%.

Στα 15 κράτη μέλη της προ του 2004 ΕΕ, το κόστος του άγχους στην εργασία και των σχετικών προβλημάτων ψυχικής υγείας υπολογίζεται ότι ισούται με το 3% έως 4% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, ανερχόμενο σε 265 δισ. ευρώ ετησίως. Μελέτες εκτιμούν ότι μόνο το εργασιακό άγχος κοστίζει στις επιχειρήσεις και στις κυβερνήσεις των χωρών αυτών περίπου 20.000 εκατ. ευρώ μόνο λόγω απουσιών και σχετικών εξόδων υγείας.

Οι παράγοντες κινδύνου για άγχος στην εργασία περιλαμβάνουν:

- Εργασία με πολύ υψηλή ταχύτητα και με αυστηρές προθεσμίες
- Ρυθμό εργασίας υπαγορευόμενο από εξωτερική απαίτηση ή ταχύτητα μηχανήματος
- Απρόβλεπτες διακοπές της εργασίας
- Αναντιστοιχία μεταξύ δεξιοτήτων και απαιτήσεων της εργασίας
- Εκφοβισμό και σεξουαλική παρενόχληση.

Οι περισσότερες από τις αιτίες του άγχους συνδέονται με τον τρόπο με τον οποίο είναι σχεδιασμένη η εργασία και τον τρόπο διοίκησης των επιχειρήσεων. Άλλες πηγές άγχους μπορεί να είναι η εξέλιξη της σταδιοδρομίας, το καθεστώς απασχόλησης και η αμοιβή, ο ρόλος του ατόμου στην επιχείρηση, οι διαπροσωπικές σχέσεις και η διασύνδεση προσωπικής-επαγγελματικής ζωής.

Δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των **φύλων** όσον αφορά τη συχνότητα εμφάνισης ψυχοκοινωνικών κινδύνων για την υγεία. Το 2005, το 23,3% των ανδρών και το 21% των γυναικών στην ΕΕ ανέφεραν ότι αντιμετώπιζαν άγχος στην εργασία.

Όσον αφορά την **ηλικία** ως παράγοντα άγχους, οι εργαζόμενοι ηλικίας μεταξύ 40 και 54 ετών αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν άγχος στην εργασία συχνότερα από τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες. Οι εργαζόμενοι μεταξύ 15 και 24 αναφέρουν το λιγότερο άγχος.

Όσον αφορά τους **οικονομικούς τομείς**, η συχνότητα εμφάνισης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων υγείας είναι υψηλότερη στους τομείς της εκπαίδευσης, της υγείας και κοινωνικής εργασίας και των μεταφορών και επικοινωνιών.

Ορισμένες έρευνες δείχνουν ότι οι **επαγγελματικές ομάδες** που πλήττονται περισσότερο από άγχος είναι τα μέλη των νομοθετικών σωμάτων, ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη και οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Μία διαφορετική ταξινόμηση των επαγγελματιών έδειξε ότι οι εργάτες με υψηλότερη ειδικευση, όπως οι

ειδικευμένοι εργαζόμενοι στον γεωργικό τομέα, είναι αυτοί που πλήττονται περισσότερο από τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους.

Η ΠΟΥ προβλέπει ότι τα επίπεδα κατάθλιψης και άγχους θα αυξηθούν δραματικά όσο επιταχύνεται η διάδοση των νέων τεχνολογιών και η παγκοσμιοποίηση. Προβλέπει επίσης ότι η γήρανση του πληθυσμού στην ΕΕ, η οποία μεταβάλλει την αναλογία μεταξύ του ενεργού πληθυσμού και των συνταξιούχων, όχι μόνο θα αυξήσει τον μέσο όρο ηλικίας του ενεργού πληθυσμού αλλά θα αυξήσει και τον φόρτο εργασίας του σταδιακά μειούμενου αριθμού των εργαζομένων, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην εκδήλωση άγχους.

Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της προβλεπόμενης αύξησης του άγχους. Το άγχος στην εργασία μπορεί να προληφθεί ή να αντιμετωπιστεί με τον επανασχεδιασμό της εργασίας (π.χ. με την παραχώρηση μεγαλύτερων δυνατοτήτων στους εργαζομένους και με την αποφυγή υπερβολικού ή περιορισμένου φόρτου εργασίας), με τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας (λιγότερες διακοπές εργασίας), με τη βελτίωση της κοινωνικής υποστήριξης και με την προώθηση λογικών επιβραβεύσεων για την καταβαλλόμενη προσπάθεια.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΝΕΟΙ

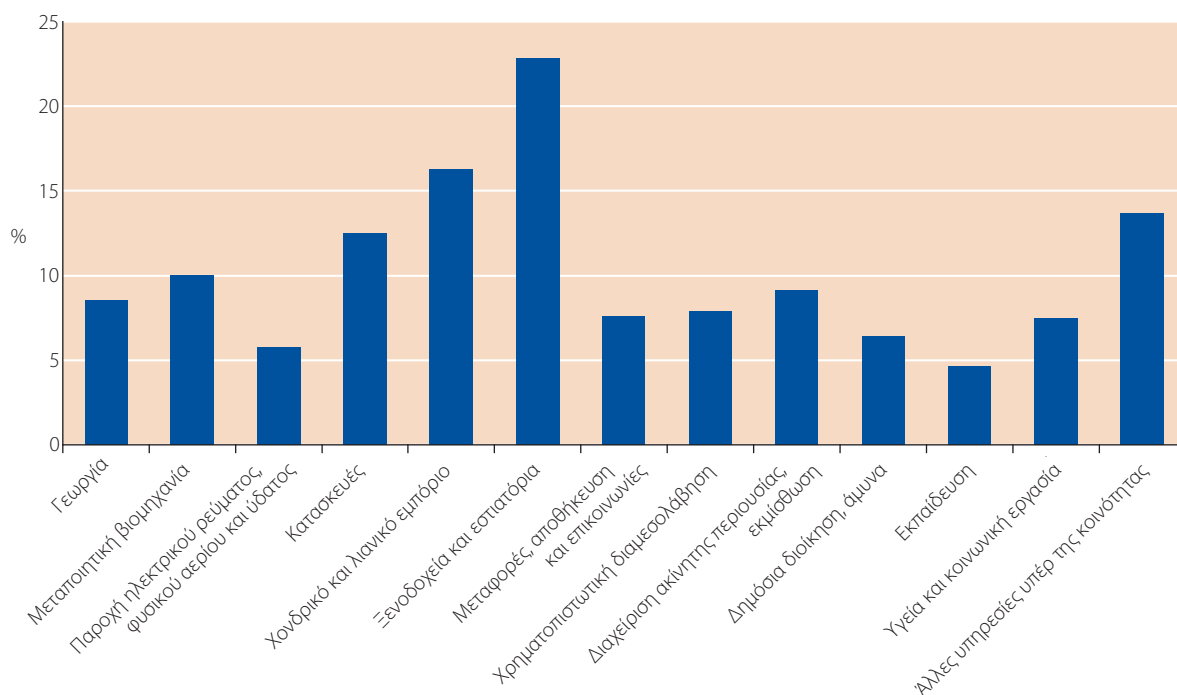
Τις επόμενες δεκαετίες, στο εργατικό δυναμικό της Ευρώπης θα σημειωθεί αύξηση της αναλογίας των εργαζομένων ηλικίας 50 ετών και άνω, με αντίστοιχη μείωση της αναλογίας των νεότερων ατόμων.

Το 2005, περίπου 193,8 εκατομμύρια άτομα απασχολούνταν στην ΕΕ -25, μεταξύ των οποίων 20,4 εκατομμύρια εργαζόμενοι ηλικίας μεταξύ 15 και 24 ετών. Οι εργαζόμενοι σε αυτή την ηλικιακή ομάδα αντιπροσώπευαν το 10,5% του εργατικού δυναμικού. Μεταξύ 2000 και 2005, η αναλογία των νέων εργαζομένων μειώθηκε κατά 0,9%. Το τελευταίο έτος, το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων ηλικίας 15–24 ετών ανήλθε σε 36,3%, έναντι 63,6% του πληθυσμού ηλικίας 15 – 64.

Στην ΕΕ-25, τα ποσοστά ανεργίας των νέων εργαζομένων είναι κατά μέσο όρο διπλάσια του συνολικού ποσοστού ανεργίας για το σύνολο του πληθυσμού. Υπάρχουν επίσης ουσιαστικές διαφορές μεταξύ περιφερειών: τα περιφερειακά ποσοστά ανεργίας για τους νέους εργαζομένους κυμαίνονται από 6,2% έως 59,1%.

Σε εθνικό επίπεδο, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι εργαζόμενοι νέοι είναι συνήθως χαμηλόμισθοι και ότι έχουν μικρότερη πρόσβαση σε κοινωνικές παροχές σε σύγκριση με το σύνολο του ενεργού πληθυσμού.

Διάγραμμα 9: Αναλογία εργαζόμενων νέων ανά τομέα σε %, ΕΕ-25, 2005

Πηγή: Έρευνα Εργατικού Δυναμικού - Eurostat

Περισσότεροι νέοι άνδρες απ' ό,τι γυναίκες εργάζονται και η μεγαλύτερη αναλογία εργαζόμενων νέων απασχολείται στον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων (22,7%), με δεύτερο τον τομέα του εμπορίου (16,3%). Τα συνήθη «νεανικά» επαγγέλματα είναι η εργασία στον τομέα των υπηρεσιών, η εργασία στον τομέα των πωλήσεων σε καταστήματα και αγορές, οι ένοπλες δυνάμεις, καθώς και η ανειδίκευτη και χειρωνακτική εργασία. Τα επαγγέλματα αυτά τείνουν να παρουσιάζουν ένα σημαντικό ποσοστό προσωρινής ή εποχιακής εργασίας, κακές συνθήκες απασχόλησης και απαιτητική σωματικά εργασία. Το 37,5% των εργαζόμενων νέων απασχολείται σε θέσεις με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο του εργατικού δυναμικού είναι περίπου 12%. Τα άτομα που απασχολούνται με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε προγράμματα κατάρτισης και μικρότερη συμμετοχή στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη δεξιοτήτων σε σύγκριση με τους εργαζόμενους με συμβάσεις αορίστου χρόνου. Επίσης, οι προσωρινά απασχολούμενοι ελέγχουν σε μικρότερο βαθμό την οργάνωση των εργασιών, τον ρυθμό εργασίας και τις εργασιακές μεθόδους. Επίσης, απασχολούνται σε θέσεις με μικρότερες απαιτήσεις και είναι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με τους κινδύνους στην εργασία.

Το 2005, το 25,7% των εργαζόμενων νέων εργάστηκε σε μερική απασχόληση –ποσοστό που συνιστά αύξηση 4,7% σε σύγκριση με το 2000. Οι

εργαζόμενοι στην κατηγορία της μερικής απασχόλησης έχουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: εργάζονται σε καλύτερες συνθήκες περιβάλλοντος, εργάζονται λιγότερο χωρίς τυποποιημένο ωράριο (απογευματινή εργασία, νυχτερινή εργασία και εργασία τα σαββατοκύριακα), έχουν μικρότερο έλεγχο στον χρόνο εργασίας τους, εκτελούν εργασίες χαμηλότερης ειδικότητας, παρακολουθούν λιγότερα προγράμματα κατάρτισης, εργάζονται στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών και στον τομέα των ξενοδοχείων/εστιατορίων και όχι στις κατασκευές, εργάζονται σε επαγγέλματα υπηρεσιών/πωλήσεων και όχι ως διευθυντικά στελέχη.

Ορισμένα εξέχοντα στοιχεία σχετικά με τους εργαζόμενους νέους είναι τα ακόλουθα:

- Οι εργαζόμενοι νέοι είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στους εξής φυσικούς παράγοντες κατά την εργασία: θόρυβος, κραδασμοί, θερμότητα/ψύχος και χειρισμός επικίνδυνων ουσιών.
- Οι νέοι που εργάζονται σε ξενοδοχεία και εστιατόρια και στον τομέα των κατασκευών διατρέχουν κίνδυνο από δυνατό **θόρυβο**, ενώ οι τηλεφωνητές που εργάζονται σε τηλεφωνικά κέντρα/κέντρα εξυπηρέτησης διατρέχουν κίνδυνο **ακουστικού κλονισμού**.
- Οι εργαζόμενοι νέοι είναι επίσης πιθανότερο να δέχονται κραδασμούς χαμηλής συχνότητας σε ολόκληρο το σώμα, για παράδειγμα από την οδήγηση ή τη μετακίνησή τους με οχήματα

εκτός δρόμου σε ανώμαλες επιφάνειες ή από υπερβολική κίνηση. Αυτό μπορεί να συνδέεται με **οσφυαλγία**, και άλλες **παθήσεις της σπονδυλικής στήλης**.

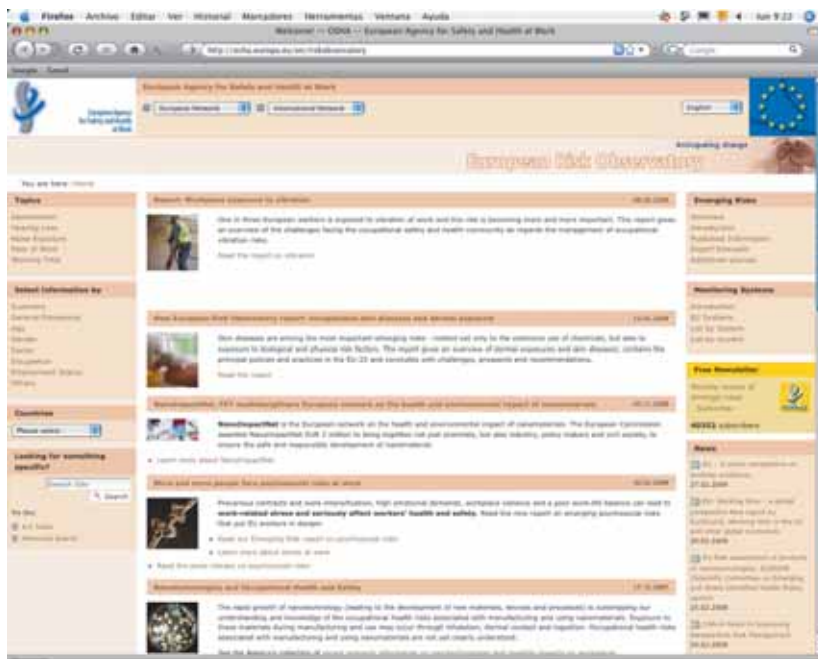
- Η έκθεση σε **θερμότητα** είναι συνήθης στους τομείς της γεωργίας, των κατασκευών, της βιομηχανίας και των ξενοδοχείων και εστιατορίων, γεγονός που υποδηλώνει ότι οι εργαζόμενοι νέοι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο από αυτή.
- Οι παράγοντες που σχετίζονται με εργασίες που απαιτούν σωματική δύναμη (όπως η εργασία σε επίπονες στάσεις του σώματος, ο χειρισμός βαρέων φορτίων και η επαναλαμβανόμενη εργασία) φαίνονται να εμφανίζονται συχνότερα στους εργαζόμενους νέους απ' ό,τι στον υπόλοιπο ενεργό πληθυσμό συνολικά.
- Ως ομάδα, οι εργαζόμενοι νέοι φορούν περισσότερο προστατευτικό εξοπλισμό σε σύγκριση με τον μέσο ενεργό πληθυσμό, φαίνεται όμως ότι είναι λιγότερο ενημερωμένοι σχετικά με τους επαγγελματικούς κινδύνους.
- Οι εργαζόμενοι νέοι έχουν περισσότερες πιθανότητες να αναφέρουν ανεπιθύμητη σεξουαλική προσέγγιση σε σύγκριση με τον ενεργό πληθυσμό συνολικά. Ιδιαίτερα ευάλωτες είναι οι νέες γυναίκες που απασχολούνται στον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων και άλλους κλάδους παροχής υπηρεσιών.
- Οι εργαζόμενοι νέοι παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά ατυχημάτων, αλλά λιγότερα θανάσιμα ατυχήματα σε σύγκριση με τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε από τα θέματα που καλύπτονται στο παρόν τεύχος του Outlook, επισκεφθείτε τη διεύθυνση <http://osha.europa.eu/en/publications/outlook>

Το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Κινδύνων θα εξακολουθήσει να εργάζεται πάνω στα θέματα αυτά και σε πολλά άλλα που αφορούν νέους και αναδυόμενους κινδύνους για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία. Για τις τελευταίες πληροφορίες σχετικά με το έργο μας επισκεφθείτε τη διεύθυνση <http://osha.europa.eu/en/riskobservatory> ή εγγραφείτε στο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού OSHmail (<http://osha.europa.eu/en/news/oshmail/>).

- Οι νεαροί άνδρες διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο ατυχήματος στην εργασία. Οι πρώτες πέντε επαγγελματικές ασθένειες στους εργαζόμενους ηλικίας 15–35 ετών είναι: αλλεργικές αντιδράσεις, ερεθισμοί του δέρματος, πνευμονικές παθήσεις, λοιμώδεις νόσοι και μυοσκελετικές παθήσεις.
- Οι εργαζόμενοι νέοι διατρέχουν κατά μέσο όρο μικρότερο κίνδυνο να αναπτύξουν επαγγελματικές ασθένειες σε σύγκριση με τους μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζομένους, όμως παρουσιάζουν υψηλότερη συχνότητα εμφάνισης οξείων παθήσεων, όπως αλλεργικές και τοξικές αντιδράσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο Κινδύνων

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Outlook 1 – Νέοι και αναδυόμενοι κίνδυνοι για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

2009 — 24 pp. — 21 x 29,7 cm

ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Οι προς πώληση εκδόσεις που παράγονται από την Υπηρεσία Επίσημων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διατίθενται από τα εξουσιοδοτημένα σημεία πωλήσεων σε ολόκληρο τον κόσμο.

Κατάλογο των εξουσιοδοτημένων σημείων πωλήσεων μπορείτε να βρείτε στην ιστοθέση της Υπηρεσίας Επίσημων Εκδόσεων (<http://publications.europa.eu>) ή μπορείτε να τον ζητήσετε μέσω φαξ στον αριθμό (352) 29 29-42758.

Επικοινωνήστε με το σημείο πώλησης της επιλογής σας και πραγματοποιήστε την παραγγελία σας.

Προκειμένου να βελτιωθεί ο χώρος εργασίας ώστε να προστατεύεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων, όπως προβλέπουν η συνθήκη και οι διαδοχικές κοινοτικές στρατηγικές και προγράμματα δράσης σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας, ο Οργανισμός έχει ως στόχο να παρέχει στις κοινοτικές υπηρεσίες, τα κράτη μέλη, τους κοινωνικούς εταίρους και σε όσους εμπλέκονται στον τομέα αυτό, όλες τις τεχνικές, επιστημονικές και οικονομικές πληροφορίες που είναι χρήσιμες στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

<http://osha.europa.eu>

Ευρωπαϊκός
Οργανισμός για την
Ασφάλεια και την
Υγεία στην Εργασία

Gran Vía 33, E-48009 Bilbao
Τηλ. (34) 944 79 43 60
φαξ (34) 944 79 43 83
information@osha.europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων